

Poštovani akcionari,

Pred vama je Izveštaj o poslovanju koji sadrži podatke iz revidiranog Finansijskog izveštaja za 2015. godinu.

Skrećemo vam pažnju da postoje razlike u finansijskim podacima u odnosu na one koji su objavljeni u prvobitnom Izveštaju o poslovanju, objavljenom na našoj internet stranici 14.03.2016. godine.

Osnovna razlika je u vrednosti pozicije Nekretnine, postrojenja i oprema, koja je smanjena za 10,031 miliona RSD i sada iznosi 1,879 milijardi RSD (za 0,5% niže od preliminarno objavljenog podatka), a koja je posledično uzrokovala promenu na više povezanih pozicija i međuzbirova.

60 GODINA TRADICIJE

NAJVEĆI PROIZVOĐAČ SREDSTAVA ZA ZAŠTITU BILJA U SRBIJI

NAŠA VIZIJA

TEŽIMO DA DOSTIGNEMO PERFORMANSE POSLOVANJA KAKVE IMAJU SAVREMENI EVROPSKI FORMULATERI SREDSTAVA ZA ZAŠTITU BILJA I DA POVEĆAMO SVOJ IZVOZNI POTENCIJAL

NAŠA MISIJA

ODRŽIV PROIZVODNI PORTFOLIO. Svoj poslovni uspeh gradimo stalnim prilagođavanjem svojih proizvoda zahtevima i potrebama korisnika, kao i standardima i zakonskim propisima koji određuju savremenu proizvodnju, promet i upotrebu sredstava za zaštitu bilja.

SAVREMENA TEHNOLOGIJA. Visok kvalitet naših proizvoda i njihovu usklađenost sa zahtevima koji se odnose na očuvanje životne sredine i uspostavljanje optimalnih radnih uslova u procesima proizvodnje, obezbeđujemo razvojem i primenom savremenih tehnologija formulisanja.

ODGOVORNO POSLOVANJE. Poslovnu politiku zasnivamo na odgovornosti prema poljoprivrednim proizvođačima i poslovnim partnerima, ali pre svega prema zajednici u kojoj živimo, životnoj sredini i stanovništvu koje dolazi u dodir sa našim proizvodima.

Hronološki opis razvoja firme

1955. U pogonu preduzeća GALENIKA proizveden prvi preparat za zaštitu bilja - Monosan
1965. Prvi izvoz na inostrano tržište (1.000 tona Tritox-a, insekticid u obliku praha, na rusko tržište)
1966. Proizvodnja, koja se odvijala na lokaciji FEMOS u Novom Beogradu, se seli na današnju lokaciju na Batajničkom drumu b.b. u Zemunu
- 70-ih godina Integracija sa "Sanohemijom" iz Obrenovca
- od 1980. RO AGROHEMIJA u sastavu SOUR-a GALENIKA
- od 1991. Deoničarsko društvo u sastavu GALENIKA HOLDING
- od 1997. Društveno preduzeće GALENIKA-FITOFARMACIJA
- od 1999. Akcionarsko društvo sa 83% privatnog kapitala i preko 1900 akcionara
- Bitna godina u poslovanju sa tri važna obeležja:
2001. - Prva trgovina akcijama Galenika Fitofarmacija a.d. na Beogradskoj berzi
- Početak intenzivnih investicionih aktivnosti
- Ukрупnjavanje vlasništva
2004. Sertifikovan sistem menadžmenta kvalitetom u skladu sa ISO 9001:2000
Izvršena homogenizacija akcija
2005. Izvršena nova emisija akcija iz raspodele dobiti za 2004. godinu, tako da je akcijski kapital uvećan za 89%
Promenjen metod trgovanja akcijama na berzi u kontinuirani metod
2007. Najveći obim trgovanja akcijama od početka trgovanja (oko 10,3 miliona €), kao i najveća vrednost tržišne kapitalizacije na dan 31.12. (60,8 miliona €).
Akreditovana laboratorija za fizičko-hemijska ispitivanja, prema zahtevima standarda SRPS ISO/IEC 17025:2006
2008. Verifikovan proces otplate akcija iz II kruga svojinske transformacije, čime je učešće društvenog kapitala u ukupnom svedeno na 0%
Izvršena zamena (split) akcija, bez promene vrednosti osnovnog kapitala, tako da je svaka postojeća akcija zamenjena dvema novim akcijama, dvostruko niže nominalne vrednosti.
2011. Izvršeno povećanje osnovnog kapitala iz sopstvenih sredstava, za 50%, izdavanjem nove emisije akcija postojećim akcionarima.
Promenjen oblik upravljanja Društvom u jednodomno, sa sedmočlanim Odborom direktora.
2012. Sertifikovan sistem upravljanja zaštitom životne sredine, u skladu sa zahtevima ISO 14001:2004.
2014. Sertifikovan sistem menadžmenta zaštitom zdravlja i bezbednošću na radu, u skladu sa zahtevima BSI OHSAS 18001:2007
2015. Izvršeno povećanje osnovnog kapitala iz sopstvenih sredstava, za 100%, izdavanjem nove emisije akcija postojećim akcionarima Društva.

OSVRT NA 2015. GODINU

Prema našim procenama, vrednost srpskog tržišta sredstava za zaštitu bilja je u 2015. godini niža za oko 5% u odnosu na prošlu godinu i iznosila je 90-92 miliona € (nivo distributerskih cena). Usled nedostatka zvaničnih statističkih podataka, procenu smo napravili na osnovu nezavisno sprovedenih istraživanja. Na osnovu marketinškog istraživanja sprovedenog u pojedinačno najvećem tržišnom segmentu, kukuruzu, procenjujemo da smo zadržali leadersku poziciju i po obimu ukupne prodaje i po pojedinačnom učešću naše robne marke. Na srpskom tržištu je i dalje primetan trend registrovanja velikog broja generičkih proizvoda, kao i trend opšteg snižavanja cena zbog jake konkurencije inostranih generičkih kompanija.

Vremenski uslovi u 2015. godini su pogodovali gajenju pšenice, dok su za većinu ostalih ratarskih useva bili nepovoljni, naročito za kukuruz i soju. Zbog tržišnih kretanja u prethodnim godinama, u 2015. godini je zabeležen istorijski minimum zasejanih površina pod šećernom repom, što je na kraju dovelo do povećanja otkupne cene i održanja profitabilnosti za proizvođače. Zadovoljavajuću zaradu su mogli da ostvare i proizvođači pšenice i suncokreta, dok su se u vrlo teškoj situaciji našli proizvođači kukuruza i soje. U voćarskoj proizvodnji su dobar rod i zadovoljavajuće otkupne cene postignute samo na jabuci i malini.

Naša prodaja sredstava za zaštitu bilja na domaćem tržištu u 2015. je viša za 8% od prodaje u 2014. godini, i u nivou je planirane vrednosti. Ovo je vrlo dobar rezultat, obzirom na neočekivano veliki pad zasejanih površina pod šećernom repom, kao i na veliku sušu tokom letnjih meseci koja je prouzrokovala izostanak tretmana strništa glifosatima.

Zbog procene da će rod maline 2015. godine imati nisku profitabilnost, odlučeno je da ne sarađujemo na otkupu maline sa drugim hladnjačama, već je angažovan samo naš skladišni kapacitet u Arilju. Otkupljeno je 386 tona maline, a očekivani prihod od prodaje zamrznute maline roda 2015. je oko 1,25 miliona €.

Našu poljoprivrednu proizvodnju u sezoni 2015. godine je obeležio neočekivano visok prinos semenske pšenice, čija je proizvodnja ugovorena na većoj površini od prošlogodišnje, tako da je ukupna količina semenske pšenice kojom smo raspolagali bila za 63% veća od prošlogodišnje (4.167 tona u odnosu na prošlogodišnjih 2.556 tona). Merkantilna proizvodnja (pšenica, kukuruz i suncokret) u sezoni 2015. je organizovana na manjoj površini, a ostvareni su i lošiji prinosi od prošlogodišnjih. Očekivani prihod od prodaje poljoprivrednih proizvoda roda 2015. je oko 1,97 miliona €.

Na polju EU registracije su početkom godine završena i predata četiri dosijea za naša tri proizvoda u Centralnoj registracionoj zoni. Austrijskim regulatornim vlastima su u martu predati zahtevi za registraciju naša dva proizvoda, dok su slovenačkim vlastima u aprilu predati zahtevi za registraciju našeg jednog proizvoda za dve različite primene (u staklenicima i na otvorenom). U decembru su grčkim regulatornim vlastima podneti zahtevi za registraciju naša dva proizvoda za Južnu registracionu zonu. Prve EU registracije za naše proizvode očekujemo sredinom 2016. godine, u Centralnoj zoni. Kao i svih prethodnih godina, sve aktivnosti vezane za EU registracione dosijee su se odvijale u saradnji sa ovlašćenim kućama iz inostranstva, jer u Srbiji nema ustanova koje zadovoljavaju EU standarde za obavljanje ovih poslova.

I pored izraženog valutnog rizika, kao i rasta poslovnih rashoda, u 2015. godini smo ne samo održali, već i poboljšali profitabilnost. Osnovni razlozi leže u povećanju prihoda od prodaje sredstava za zaštitu bilja na domaćem tržištu, kao najprofitabilnijem segmentu našeg portfolija, ali i u načinu na koji se u knjigovodstvu obračunava trošak prodatih proizvoda. Ukratko, naši poslovni rezultati u 2015. godini su:

- rast prihoda od prodaje za 5%;
- rast bruto poslovne dobiti za 10%, a njene margine za 2 procentna poena (sa 46% na 48%)
- rast poslovne dobiti za 9%, a njene margine za jedan procentni poen (sa 22% na 23%)
- rast neto dobiti za 14%.

ENVIPACK d.o.o. je imao uspešnu godinu u kojoj je povećao broj sakupljačkih lokacija za otpadnu ambalažu od sredstava za zaštitu bilja, kao i broj klijenata. Takođe je nastavljen rast poslovnih aktivnosti u segmentu prikupljanja i zbrinjavanja otpada iz drugih industrijskih grana (gumarska, farmaceutska, prehrambena, industrija boja i lakova i sl.). U 2015. je zbrinuto 330 tona otpada, za 73% više u odnosu na prethodnu godinu.

Tokom 2015. godine je uspostavljen GLP sistem u Laboratoriji za fizičko-hemijska ispitivanja, za ispitivanje tehničkih materija. Predocena je održana u decembru 2015. od strane vodećeg GLP inspektora iz Akreditacionog tela Slovačke (SNAS). U našoj zemlji ne postoji nacionalno akreditaciono telo za ovaj standard, pa smo bili prinuđeni da se obratimo zemljama članicama EU. Posebno je pohvaljena opremljenost laboratorije, pripremljenost za predocenu i stručnost osoblja. Konačna akreditacija se očekuje u avgustu 2016. godine.

SADRŽAJ

1	O NAMA	6
	OSNOVNI PODACI.....	6
	PODACI O UPRAVI DRUŠTVA.....	6
	STRUKTURA VLASNIŠTVA.....	7
	IZJAVA O PRIMENI KODEKSA KORPORATIVNOG UPRAVLJANJA.....	7
	LOKACIJA.....	8
	ORGANIZACIJA.....	9
	KVALIFIKACIONA STRUKTURA ZAPOSLENIH.....	10
	NAŠ LANAC VREDNOSTI.....	11
2	TRŽIŠTE SREDSTAVA ZA ZAŠTITU BILJA	12
	SVETSKO TRŽIŠTE SREDSTAVA ZA ZAŠTITU BILJA.....	12
	DOMAĆE TRŽIŠTE SREDSTAVA ZA ZAŠTITU BILJA.....	13
	ZAKONSKA REGULATIVA U OBLASTI REGISTRACIJE SREDSTAVA ZA ZAŠTITU BILJA.....	13
3	STRATEGIJA	15
	OPŠTA POSLOVNA POLITIKA.....	15
	STRATEGIJSKI PRAVCI.....	15
	UPRAVLJANJE RIZICIMA.....	16
4	POSLOVANJE U 2015. GODINI	18
	PRODAJA SREDSTAVA ZA ZAŠTITU BILJA.....	18
	PROIZVODNJA SREDSTAVA ZA ZAŠTITU BILJA.....	19
	RAZVOJNE AKTIVNOSTI.....	19
	INVESTICIONE AKTIVNOSTI.....	20
	ZAŠTITA ŽIVOTNE SREDINE.....	20
	POSLOVI SA POVEZANIM LICIMA.....	21
	POSLOVANJE HLADNJAČE.....	22
	POLJOPRIVREDNA PROIZVODNJA.....	22
	POSLOVANJE ENVIPACK D.O.O.....	23
5	FINANSIJSKI REZULTATI U 2015. GODINI	24
	OSNOVNI BILANSNI POKAZATELJI.....	24
	STRUKTURA PRIHODA I RASHODA.....	27
	RACIO ANALIZA.....	29
6	AKCIJE GALENIKE - FITOFARMACIJE A.D.	30
	STATISTIKA TRGOVANJA AKCIJAMA U POSLEDNJIH PET GODINA.....	30
	POKAZATELJI.....	31
	ISPLAĆENE DIVIDENDE U POSLEDNJIH DESET GODINA.....	31
7	POSLOVNI PLAN ZA 2016. GODINU	32
	PLAN POSLOVNOG REZULTATA.....	32
8	TEKUĆE POSLOVANJE U 2016. GODINI	35

1 O NAMA

Osnovni podaci

Naziv Društva:	GALENIKA – FITOFARMACIJA a.d., Batajnički drum bb, 11080 Beograd - Zemun
Broj rešenja APR:	BD 307/2005 od 27.01.2005. godine
Matični broj:	07725531
PIB broj:	100001046
Delatnost prema registraciji:	Proizvodnja pesticida i hemikalija za poljoprivredu, šifra delatnosti 2020
Web site & email:	www.fitofarmacija.rs ; office@fitofarmacija.rs
Podaci o osnovnom kapitalu:	3.511.200.000 dinara na dan 31.12.2015.
Broj izdatih akcija:	2.640.000 (obične); ISIN broj: RSFITOE21521; CFI kod: ESVUFR; BELEX: FITO
Broj sopstvenih akcija:	Društvo ne poseduje sopstvene akcije ENVIPACK d.o.o., Beograd, MB 2080115, šifra delatnosti 7022 Konsultantske aktivnosti u vezi s poslovanjem i ostalim upravljanjem
Zavisna društva:	GALENIKA - FITOFARMACIJA d.o.o., Brezovica pri Ljubljani, Slovenija; MB 6813313000; šifra delatnosti 46.900 Nespecijalizovana trgovina na veliko
Revizorska kuća:	UHY REVIZIJA d.o.o., Beograd, MB 17082175

Podaci o upravi Društva

Članovi Odbora direktora:

Neizvršni direktori: Nedeljko Puhar, predsednik Odbora, vlasnik 6,39% akcija Društva
Mirjana Bogičević, nezavisni direktor
Branislav Medaković
Dušan Mojsilović, vlasnik Agromarketa d.o.o.
Živorad Vojinović, vlasnik 21,56% akcija Društva, vlasnik 75% Mikenda d.o.o.

Izvršni direktori: Dragan Nenadović, generalni direktor, vlasnik 5,72% akcija
Slavica Peković, izvršni direktor za korporativne poslove

Sekretar Društva: Lidija Nikolić

Struktura vlasništva

Podaci o strukturi vlasništva se mogu naći na internet stranici Centralnog registra HoV (www.crhov.rs). Struktura vlasništva, u trenutku izrade ovog izveštaja je prikazana u tabelama ispod:

Broj akcionara sa učešćem u kapitalu	Broj lica		Broj akcija		% od uk. emisije	
	domaća	strana	domaća	strana	domaća	strana
od 0% do 5%	1.220	53	1.027.276	284.699	38,91%	10,78%
od 5% do 10%	2		319.533		12,10%	
od 10% do 25%	2		1.008.492		38,20%	
Ukupno:	1.277		2.640.000		100%	

Tip lica	Br. akcija	%
Vlasništvo fizičkih lica	1.388.070	52,58%
Vlasništvo pravnih lica	924.886	35,03%
Zbiri (kastodi) račun	327.044	12,39%
Ukupno:	2.640.000	100%

Redosled prvih deset akcionara po broju akcija i po broju glasova:

Rbr	Akcionar	Br. akcija	%
1.	Vojinović Živorad	569.196	21,56%
2.	Agromarket d.o.o.	439.296	16,64%
3.	Puhar Nedeljko	168.583	6,39%
4.	Nenadović Dragan	150.950	5,72%
5.	Unicredit bank Srbija a.d. - kastodi račun	129.000	4,89%
6.	Mikend doo	100.554	3,81%
7.	Terra capital cayman	82.744	3,13%
8.	Herma investments co., ltd.	80.122	3,03%
9.	Komp. Dunav osiguranje a.d.o.	71.706	2,72%
10.	Sempiola invest limited	56.328	2,13%
	Ukupno:	1.848.479	70,02%

Izjava o primeni kodeksa korporativnog upravljanja

Društvo primenjuje sopstveni Kodeks korporativnog upravljanja, koji je objavljen na internet stranici Društva, u delu *Za investitore / Korporativno upravljanje / Opšta akta Društva*.

Sopstvenim Kodeksom korporativnog upravljanja Društvo je uspostavilo principe korporativne prakse i organizacione kulture, u skladu sa kojima se ponašaju nosioci korporativnog upravljanja u Društvu. Principi se naročito odnose na pitanja javnosti i transparentnosti poslovanja Društva, ostvarenja prava akcionara, okvira i načina delovanja nosilaca korporativnog upravljanja u Društvu i kontrole njihovog rada.

Cilj Kodeksa je promovisanje dobrih poslovnih običaja u domenu korporativnog upravljanja, koji treba da obezbede efektivan sistem kontrole nad poslovanjem Društva, kao i jačanje poverenja akcionara i investitora u Društvo, a sve u cilju obezbeđenja dugoročnog poslovnog razvoja Društva.

Tokom 2015. godine u primeni Kodeksa korporativnog upravljanja Društva nije bilo bitnih odstupanja od utvrđenih principa.

Lokacija

Sedište Društva je u industrijskoj zoni Zemuna, u ulici Batajnički drum bb. Osim objekata na ovoj lokaciji, posedujemo građevinske objekte na još pet lokacija:

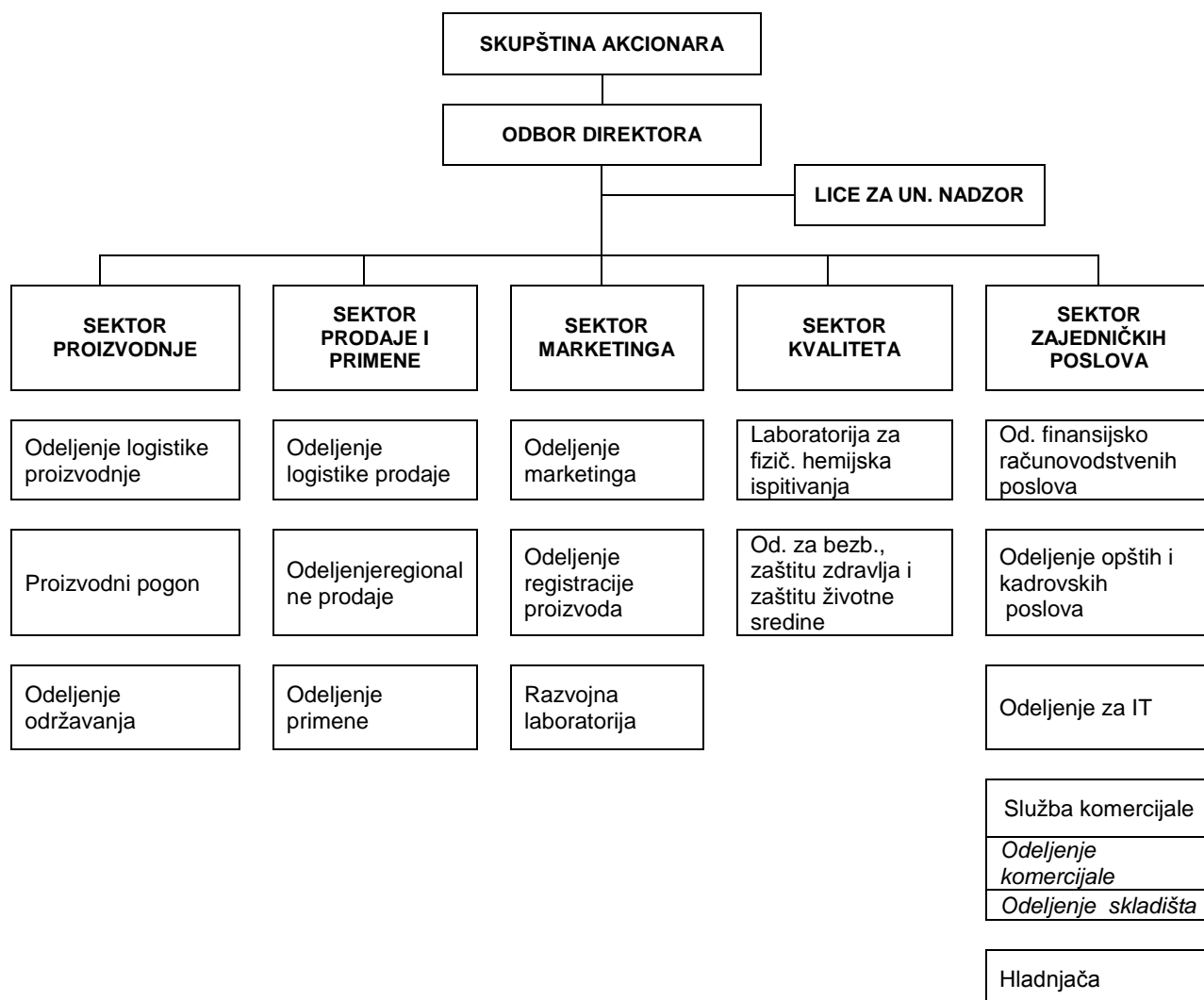
Lokacija	Površina u m ²		
	Proizvodnja	Skladište	Posl.prostor
Zemun, Batajnički drum bb	5.549	5.362	1.356
Zemun, Masarikov trg 8a			760
Sremska Mitrovica, Stari Radinački put		1.078	502
Novi Sad, Narodnog Fronta 73			129
Ruma, Industrijska zona bb	2.157	2.299	948
Arilje, selo Stupčevići (hladnjača)	569		129

Objekat u Rumi je kupljen početkom 2007. godine, u postupku prinudne naplate poreskog duga poreskog obveznika „Zorka – Zaštita bilja“ a.d. iz Šapca, a koji je sprovela Poreska uprava – Filijala Ruma. Objekat pogona nije u funkciji.

Zemljišta (uključujući i zemljište pod objektima):

Lokacija	Namena	Površina u m ²	Napomena
Zemun, Batajnički drum bb	Građevinsko zemljište	37.096	pravo korišćenja
Zemun, Masarikov trg 8a	Građevinsko zemljište	511	pravo korišćenja
Sremska Mitrovica, Stari radinački put	Poljoprivredno zemljište	43.583	vlasništvo
Sremska Mitrovica, Stari radinački put	Građevinsko zemljište	6.153	vlasništvo
Arilje, Grbavica, selo Stupčevići	Poljoprivredno zemljište	2.166	vlasništvo
Arilje, Grbavica, selo Stupčevići	Građevinsko zemljište	9.455	vlasništvo
Ruma, Industrijska zona	Građevinsko zemljište	76.500	pravo korišćenja
Ugrinovci, opština Zemun	Poljoprivredno zemljište	3.860.715	vlasništvo
Bečmen, opština Surčin	Poljoprivredno zemljište	2.693.390	vlasništvo
Vrbas, opština Vrbas	Poljoprivredno zemljište	3.396.537	vlasništvo

Organizacija

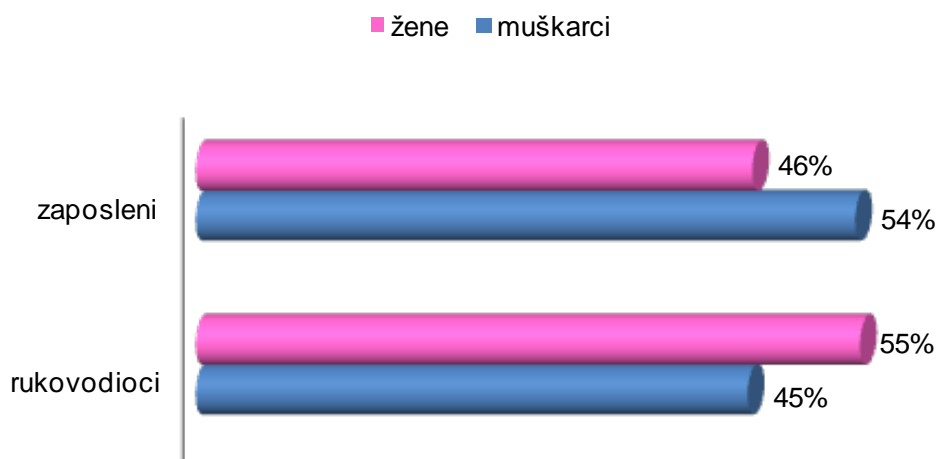
Kvalifikaciona struktura zaposlenih

U tabeli ispod je prikazana kvalifikaciona i starosna struktura zaposlenih na dan 31.12.2015. godine.

Org. deo / Kvalifikacija	I	II,III	IV	V,VI	VII,VIII	Ukupno	%
Uprava	0	0	0	0	3	3	2%
Sektor kvaliteta	0	0	4	0	6	10	7%
Sektor proizvodnje	2	11	24	3	5	45	32%
Sektor prodaje i primene	1	0	2	1	25	29	20%
Sektor marketinga	0	0	1	0	11	12	8%
Sektor zajedničkih poslova	3	1	14	7	18	43	30%
POL Ž	0	0	11	6	33	50	35%
M	6	12	34	5	35	92	65%
U K U P N O	6	12	45	11	68	142	
%	4%	8%	32%	8%	48%	100%	
pros. starost	41	41	43	50	43	44	

Podaci u tabeli ne daju realnu sliku o zastupljenosti polova u kompaniji. Naša politika je da u proizvodnim pogonima, zbog prirode naše delatnosti, ne zapošljavamo žene.

Na grafikonu ispod je prikazan prosečan odnos između zaposlenih muškog i ženskog pola, u poslednjih pet godina, ako se izuzmu zaposleni u proizvodnim pogonima.

Naš lanac vrednosti

Od svih društvenih kompanija koje su se bavile proizvodnjom sredstava za zaštitu bilja u Srbiji krajem prošlog veka, jedino je naša kompanija uspešno privatizovana, prebrodivši sve tranzicione zamke i probleme. Kontinuiranim, organskim rastom osvajali smo sve veći tržišni udeo razvijajući sopstveni proizvodni portfolio i ulažući značajna sopstvena sredstva u proširenje proizvodnih kapaciteta, modernizaciju i rekonstrukciju opreme i objekata, kao i u unapređenje kontrole i monitoringa celog sistema.

Danas je GALENIKA - FITOFARMACIJA a.d. moderna kompanija, najveći proizvođač sredstava za zaštitu bilja u Srbiji i sa pojedinačnim najvećim tržišnim učešćem u prodaji istih.

Naša unutrašnja snaga se ogleda u kvalitetnom lancu vrednosti svih poslovnih aktivnosti koji je godinama građen i unapređivan. U svakoj od karika ovog lanca pokazujemo zavidan stepen kontrole i upravljanja što je potvrđeno sistemom menadžmenta kvalitetom po zahtevima standarda ISO 9001:2000. Sistem je projektovan tako da obezbedi potreban i kontrolisan nivo kvaliteta u svim fazama nastanka proizvoda, od razvoja, nabavke materijala, preko procesa formulisanja i pakovanja, do skladištenja i otpreme.

Automatizacija proizvodnog procesa u našoj kompaniji je na visokom nivou. Poseban softverski sistem za automatsko upravljanje proizvodnjom (SCADA) je integrisan sa informacionim sistemom, a sistem kontrole kvaliteta je tako postavljen da se u svim značajnim fazama proizvodnog procesa vrši kontrola propisanih parametara. Poslove kontrole kvaliteta obavlja laboratorija za fizičko hemijska ispitivanja koja je akreditovala deo svojih poslova prema zahtevima standarda SRPS ISO/IEC 17025:2006. Efikasan sistem kontrole proizvodnog procesa omogućava kontrolu troškova, a istovremeno omogućava da kompanija potpuno upravlja sledljivošću svojih proizvoda, što je jedan od osnovnih zahteva savremenog načina proizvodnje.

Proces upravljanja i kontrole zaliha u skladištu je na visokom nivou zahvaljujući uređenom magacinskom prostoru organizovanom po propisima vezanim za skladištenje opasnih materija i informacionom sistemu sa implementiranom bar-code tehnologijom.

Naša prodajna snaga se ogleda u bogatom iskustvu i reputaciji koju smo stekli poslujući dugi niz godina na ovom tržištu, kao i u kompetentnim ljudima zaposlenim na poslovima marketinga i prodaje. Naročitu pažnju poklanjamo edukaciji krajnjih korisnika naših proizvoda organizovanjem raznih vrsta promotivnih aktivnosti, obilaskom njihovih imanja i pružanjem savetodavnih usluga. Dosadašnji rezultati praćenja zadovoljstva korisnika pokazuju da ove aktivnosti obavljamo na pravi način.

Kontinuiranim ulaganjem u razvojne poslove postigli smo da danas imamo visokoobrazovane i usko specijalizovane stručne zaposlene na ovim poslovima koji su ovladali tehnologijom formulisanja skoro svih poznatih tipova formulacija. Rezultat ovakve politike je značajan broj novih registrovanih proizvoda kojima smo upotpunili svoj proizvodni portfolio, posledično povećali prihode od prodaje i operativnu dobit, ali i obezbedili sebi dobru strategijsku polaznu osnovu za opstanak na tržištu.

Insistiranjem na odgovornom odnosu prema svim zainteresovanim stranama postigli smo da uživamo ugled pouzdanog partnera među našim kupcima i dobavljačima sa kojima smo razvili 'svi smo na dobitku' odnos. Vodeći odgovornu socijalnu politiku kompanija je postigla da uživa ugled korektnog poslodavca među svojim zaposlenima, o čemu svedoči i njihova mala fluktuacija.

Govoreći o odgovornom poslovanju, ne možemo a da ne spomenemo sistemski pristup u sagledavanju i identifikaciji rizika i sprovođenju svih potrebnih mera u cilju smanjenja tih rizika na najmanju moguću meru u oblastima zaštite životne sredine, zdravlja i bezbednosti na radu. O tome svedoče sertifikovani sistem upravljanja zaštitom životne sredine u skladu sa zahtevima standarda ISO 14001 i sistem menadžmenta zaštitom zdravlja i bezbednošću na radu u skladu sa zahtevima standarda BSI OHSAS 18001.

Razvojni put naše kompanije govori o efektivnom strategijskom menadžmentu koji je uspevao da predvidi i adekvatno odgovori na sve promene koje su se dešavale u okruženju. Efikasan operativni menadžment je omogućio poboljšanje upravljanja i kontrole u svim aktivnostima u lancu vrednosti čime smo stvorili značajnu komparativnu prednost. Kvalitet i sposobnost menadžmenta najbolje potvrđuje i činjenica da kompanija pokazuje sposobnost da održava i ponavlja dobre poslovne rezultate, čime kontinuirano povećava bogatstvo svojih akcionara.

2 TRŽIŠTE SREDSTAVA ZA ZAŠTITU BILJA

Savremena poljoprivredna proizvodnja se ne može zamisliti bez upotrebe agrohemijskih preparata, koji obezbeđuju ostvarenje visokih prinosa i visok kvalitet proizvoda. Rastućom primenom sredstava za zaštitu bilja i drugih agrohemikalija početkom šezdesetih godina prošlog veka obezbeđena je prehrambena sigurnost čitavog čovečanstva. Koristi od „hemizacije” poljoprivrede imale su kako razvijene, tako i zemlje u razvoju, među kojima su neke za kratak vremenski period uspele da razbiju začarani krug ruralnog i poljoprivrednog siromaštva.

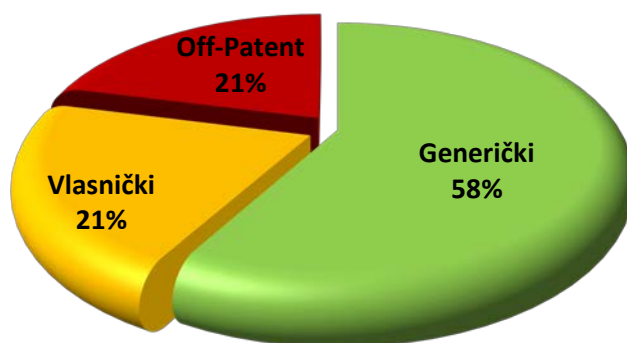
Industrija agrohemikalija je visoko profitabilna i visoko konkurentna industrijska grana, koja se na početku 21. veka nalazi pred velikim izazovima. Sa jedne strane nije prestala potreba da se primenom efikasnih sredstava za zaštitu bilja i kvalitetnih mineralnih đubriva obezbeđuje dovoljna količina hrane za rastuću svetsku populaciju, a sa druge strane je težnja da upotreba hemijskih inputa u poljoprivrednoj proizvodnji u što manjoj meri utiče na zdravlje ljudi, životinja i životnu sredinu. S tim u vezi, sve je strožija zakonska regulativa u pogledu reevaluacije starih i registracije novih sredstava za zaštitu bilja.

Svetsko tržište sredstava za zaštitu bilja

Globalno tržište sredstava za zaštitu bilja čine tri različite grupe proizvoda:

- vlasnički proizvodi (pod patentom);
- proizvodi kojima je istekao patent, ali još uvek nemaju generičku konkurenciju (off-patent);
- proizvodi van patentne zaštite koje proizvode i drugi proizvođači, tj. generički proizvodi.

Tržištem sredstava za zaštitu bilja dominiraju šest glavnih razvojno istraživačkih kompanija, koje imaju oko polovine tržišnog učešća: Syngenta, Bayer CropScience, BASF, Dow AgroSciences, Monsanto, Du Pont. Među najveće generičke kompanije se ubrajaju: Adama (bivši Makhteshim Agan), Platform, Amvac, Isagro, Nufarm, United Phosphorus Limited (UPL), itd.

Struktura globalnog tržišta sredstava za zaštitu bilja u 2014. godini¹

Globalno tržište sredstava za zaštitu bilja je, prema preliminarnim podacima, u 2015. godini vredelo oko 51,8 milijardi \$, što je pad od oko 8,5 % u odnosu na prethodnu godinu. Ukoliko se u obzir uzme i upotreba pesticida u nepoljoprivredne svrhe, ukupna vrednost globalnog tržišta u 2015. je iznosila oko 58,2 milijarde \$ u odnosu na 63,2 milijarde \$ u 2014 godini. Najveću potrošnju agrohemikalija imaju Kina, Francuska, Nemačka, Indija i SAD.²

Osnovni uzroci pada vrednosti globalnog tržišta pesticida u 2015. godini su:

- niže cene glifosata,
- jačanje \$ u odnosu na najznačajnije svetske valute,
- niske cene osnovnih poljoprivrednih proizvoda,
- visok nivo zaliha kod distributera,

¹The Generic Agrochemical Market 2014 - Phillips McDougall, September 2015

²The Global Agrochemical Market in 2015 - Preliminary Review - Phillips McDougall, November 2015

- vremenski uslovi,
- povećanje površina pod GMO usevima u Brazilu.

Evropsko tržište sredstava za zaštitu bilja je procenjeno na oko 22,3% vrednosti svetskog tržišta. U zemljama članicama EU je oblast registracije pesticida uređena najstrožijim setom pravila za registraciju na globalnom nivou (Regulativa 1107/2009, koja je usvojena sredinom 2011. godine).

Domaće tržište sredstava za zaštitu bilja

Srpsko tržište sredstava za zaštitu bilja je potpuno otvoreno i konkurentno. Na njemu je prisutno svih šest vodećih razvojno istraživačkih kompanija, najveće svetske generičke kompanije, zatim generičke kompanije sa dalekog istoka (Kina i Indija) kao i domaći proizvođači, odnosno formulatori sredstava za zaštitu bilja.

Proizvodnja u srpskom agraru se realizuje sa još uvek skromnim nivoom agrotehničkih mera, što za posledicu ima niže prinose pojedinih useva, odnosno manji obim proizvodnje od potencijalno mogućeg. Iz tog razloga, može se reći da srpsko tržište sredstava za zaštitu bilja ima potencijal rasta.

Procena je da je vrednost srpskog tržišta sredstava za zaštitu bilja u 2015. godini pala i da iznosi oko 92 miliona €, a da je i dalje približno jednako podeljena između generičkih i istraživačko razvojnih kompanija. Pojedinačna tržišna učešća kompanija je teško precizno odrediti, jer ne postoje dostupni zvanični podaci.

Ukupan broj registrovanih pesticida u 2015. godini na srpskom tržištu iznosio je oko 1.100. Najveći broj registrovanih preparata imaju strane generičke kompanije (53%), zatim slede proizvodi razvojno istraživačkih kompanija (25%) i proizvodi domaćih proizvođača (22%). Naša kompanija, kao najveći domaći proizvođač, na tržištu Srbije učestvuje se 118 proizvoda ili sa 47% od ukupnog broja domaćih registrovanih proizvoda.

Zakonska regulativa u oblasti registracije sredstava za zaštitu bilja

Proces registracije aktivne materije i gotovog proizvoda u EU je strogo kontrolisan i uređen proces čija je osnovna svrha da smanji rizike po zdravlje ljudi i životinja i po okolinu.

Zakonska regulativa određuje koje podatke o aktivnoj materiji i gotovom proizvodu treba prezentovati, način evaluacije tih podataka, procenu rizika, zaštitu komercijalnih informacija, javni pristup informacijama o pesticidima, maksimalno dozvoljene ostatke pesticida u hrani, itd. Aktivna materija i proizvod se mogu tržišno realizovati samo ako se u procesu ispitivanja utvrdi da su ispunjeni kriterijumi ustanovljeni odgovarajućim regulativama.

Registracija gotovog proizvoda koji se pravi od odobrene aktivne materije se radi u svakoj zemlji članici pojedinačno, a kompanija koja je registrovala proizvod dobija određeni period ekskluzivne zaštite podataka na osnovu kojih je registracija izvršena.

Ovakav proces registracije traje od 5-10 godina sa procenjenim troškovima i do nekoliko desetina miliona €, u zavisnosti od prirode aktivne materije i područja primene preparata.

Proces formiranja registracionog dosijea za generički proizvod (na bazi već odobrene aktivne materije, ali od drugog proizvođača - izvora) je jednostavniji i odvija se u dve faze:

- Dokazivanje ekvivalentnosti izvora aktivne materije. U ovoj fazi se radi niz fizičko-hemijskih i toksikoloških ispitivanja koja treba da dokažu da aktivna materija - kandidat nije štetnija i toksičnija od one koja je već dozvoljena za upotrebu.
- Registracija proizvoda. U ovoj fazi se ispituju fizičko – hemijske karakteristike proizvoda i njegova biološka efikasnost. Takođe se rade i toksikološka i ekotoksikološka ispitivanja, ali u daleko manjem obimu nego u postupku prve registracije proizvoda (koriste se već dostupni podaci i rezultati ispitivanja, kada god je to moguće).

Kada se obe faze uspešno završe, proizvod dobija svoj registracioni dosije. Procenjena vrednost formiranja jednog ovakvog registracionog dosijea se kreće od 250.000 € do 800.000 €, u zavisnosti od aktivne materije i oblasti primene gotovog proizvoda. Proces kompletiranja jednog dosijea traje minimalno oko 3 godine, a na proces registracije treba sačekati još dodatnih godinu dana.

Proces registracije sredstava za zaštitu bilja u Srbiji

Imajući u vidu da je strateški cilj Republike Srbije da postane članica EU, poslednjih godina se u našoj državi odvija proces harmonizacije domaćeg zakonodavstva sa zakonodavstvom Evropske Unije. Za poslove registracije i stavljanja u promet sredstava za zaštitu bilja je nadležno Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, odnosno Uprava za zaštitu bilja u okviru Ministarstva.

Važeći Zakon o sredstvima za zaštitu bilja (Službeni glasnik RS 41/09) usvojen u junu 2009. godine je pravni akt koji je harmonizovan sa tada važećom direktivom 91/414/EC. Uprava za zaštitu bilja je ishitreno i nepotrebno donela ovaj Zakon, zanemarujući činjenicu da je on u većoj meri neprimenjiv u našim uslovima. Nakon inicijative domaćih proizvođača, Uprava je uvidela da je primena članova 11-25 (koji se odnose na registraciju SZB) teško primenljiva, te je primenu ovih članova odložila do 31.12.2013. godine.

Međutim, u proteklih šest godina Uprava nije podigla svoje stručne kapacitete, niti osnovala odgovarajuće institucije tako da nije u mogućnosti da sprovodi procenu registracione dokumentacije, na način koji je sama predvidela Zakonom iz 2009. godine. Imajući u vidu nejasnoće u članu 86. Zakona, u martu 2014. godine doneta je odluka da se procedura registracije može odvijati na dva načina, i po odredbama važećeg Zakona i po odredbama starog zakona.

Očekujemo da će nadležno Ministarstvo uskoro učiniti korake ka prilagođavanju zakonske regulative realnim mogućnostima i potrebama svih učesnika na srpskom tržištu sredstava za zaštitu bilja.

Udruženje domaćih proizvođača sredstava za zaštitu bilja, koje deluje pod okriljem Privredne komore Srbije nastoji da u ovom procesu prilagođavanja bude ravnopravan i konstruktivan partner Ministarstvu. Udruženje naročito insistira na činjenicama da Srbija nije primorana da primenjuje harmonizovanu zakonsku regulativu iz ove oblasti sve dok ne postane članica EU i da postoje vrlo opravdani ekonomski razlozi da se upravo na ovaj način i postupi.

Istovremeno, Udruženje je pozdravilo odluku Ministarstva kojom je od 31.12.2013. godine lista dozvoljenih aktivnih materija u Srbiji usaglašena sa onom koja je na snazi u EU. Ova odluka ima pozitivan uticaj na bezbednost proizvedene hrane i zaštitu životne sredine, a u krajnjem ishodu i na izvozni potencijal srpskog agrara.

3 STRATEGIJA

Opšta poslovna politika

Održivi proizvodni portfolio

Težimo da imamo širok proizvodni portfolio kvalitetnih sredstava za zaštitu bilja koji u potpunosti može da zadovolji potrebe proizvođača različitih poljoprivrednih kultura i useva.

U našem portfoliju dominira sopstvena robna marka, a manjinu čine proizvodi svetskih kompanija sa kojima sarađujemo kroz zastupstvo, kooperaciju i distribuciju.

Sopstveni proizvodni program je zasnovan na aktivnim materijama za koje je istekao period patentne zaštite, pri čemu se vodi računa da bude održiv i u evropskim regulatornim uslovima. Izbor aktivnih materija je u skladu sa onima koje su dozvoljene za upotrebu u EU, sa čistoćama koje su jednake ili su na višem nivou od dozvoljenih. Takođe, izbor pomoćnih materija koje ulaze u sastav naših preparata je usklađen sa evropskim zakonodavstvom.

Kao kvalitetna generička kompanija, kontinuirano podižemo nivo kvaliteta svojih proizvoda ulaganjem u razvoj novih i poboljšanjem postojećih oblika formulacija, kao i obezbeđenjem što kvalitetnijih izvora aktivnih materija.

Odgovorno poslovanje

Obzirom da je delatnost kojom se bavimo visokorizična, ulažemo značajna sredstva i napore da u svakom aspektu svog poslovanja primenimo najsavremenije tehnologije i standarde i na taj način efikasno upravljamo identifikovanim rizicima.

Procesom proizvodnje kojim se dobijaju kvalitetna sredstva za zaštitu bilja po adekvatnim cenama, uz poštovanje mera bezbednosti i zaštite zdravlja, kao i zaštite životne sredine, pokazujemo svoju odgovornost prema poljoprivrednim proizvođačima, stanovništvu, svojim zaposlenima, akcionarima i zajednici kojoj pripadamo.

Sezonski karakter poslovanja

Sredstva za zaštitu bilja se najviše prodaju u periodu mart - maj, kada se najviše i primenjuju. Do kraja juna, kompanija obično ostvari oko 90% ukupnog godišnjeg prihoda od prodaje sredstava za zaštitu bilja.

Početak i trajanje sezone primene sredstava za zaštitu bilja, kao i intenzitet njihove primene direktno zavise od vremenskih uslova. Moguća je situacija da nepovoljni vremenski uslovi u jednoj godini uslove potpuni izostanak primene nekog preparata, a da se sledeće godine isti preparat primeni u maksimalno mogućem obimu. Iz tog razloga, postignute rezultate poslovanja i njihove trendove treba posmatrati u širem kontekstu.

Drugo ograničenje primene preparata se odnosi na tzv. agrorok. Većina preparata se može primeniti samo do određenog trenutka u razvoju biljke, npr. dok se ne razvije prvi list. Ako se u tom periodu preparat ne proda (i primeni na biljkama), ostaje na zalihama do sledeće godine.

Poslovni ciklus kompanije počinje u septembru, kada kreće proizvodnja za sledeću sezonu, i završava se u avgustu sledeće godine. Zbog pomenutih agrorokova, naša poslovna politika je takva da sezonu dočekamo sa potpuno spremnim zalihama gotovih proizvoda. Iz tog razloga, poslednji kvartal u kalendarskoj godini je uvek obeležen intenzivnom nabavnom i proizvodnom aktivnošću, zbog čega su nivoi zaliha na kraju godine izuzetno visoki.

Strategijski pravci

Naš osnovni strategijski cilj je da postanemo značajan učesnik na regionalnom tržištu sredstava za zaštitu bilja. Da bismo to postigli, potrebno je da u srednjoročnom periodu napravimo registracione dosjee prema EU regulativi za odabranu grupu proizvoda. Time ćemo stvoriti uslove za izvoz u zemlje u okruženju, ali istovremeno i obezbediti opstanak na domaćem tržištu, obzirom da će se evropska regulativa vezana za registraciju sredstava za zaštitu bilja primenjivati i u Srbiji u duglednoj budućnosti.

Strategijsko opredeljenje naše kompanije da u srednjoročnom periodu napravi održivi proizvodni portfolio u EU okruženju, podrazumeva sledeće korake:

- izabrati oko 20 sopstvenih proizvoda koji imaju budućnost sa stanovišta kvaliteta aktivne materije, tržišnog potencijala i profitabilnosti,
- obezbediti registracione dosjee po EU kriterijumima za izabrane proizvode,
- povećati izvore prihoda izvozom na tržište EU.

Ovako formulisana strategija zahteva velika investiciona ulaganja (oko 15 miliona €) u visoko rizičan i dugotrajan projekat formiranja registracionih dosjiesa. Izvesno je da će ovo strategijsko opredeljenje usloviti značajne

promene kako u našem srednjoročnom, tako i u operativnom poslovanju. Naš proizvodni portfolio će se postepeno sužavati, kako budu isticale pojedine dozvole za promet proizvoda za koje nećemo praviti dosijee. Trenutno, poslednje dozvole za promet ističu 2026. godine.

Dalji razvoj posla na domaćem tržištu vidimo u diversifikaciji naše delatnosti sa ciljem da se postigne sinergija sa poslovnim aktivnostima naših kupaca i krajnjih korisnika sredstava za zaštitu bilja. Drugim rečima, diversifikaciju delatnosti vidimo samo u sklopu agro biznisa. Kupovina poljoprivrednog zemljišta i organizacija poljoprivredne proizvodnje predstavljaju neke od mogućih vidova realizacije ovog strategijskog opredeljenja.

Upravljanje rizicima

Proces upravljanja rizicima u našem Društvu je formalno uređen Programom za upravljanje rizicima, koji je u nadležnosti Odbora direktora. Ovim Programom su definisani forma, tokovi i metodologija procesa upravljanja rizicima, kao i sadržaj i metodologija vođenja Registra rizika. Portfolio rizika koji su obuhvaćeni procesom upravljanja rizicima je koncipiran tako da su rizici svrstani u četiri osnovne grupe, prema baznom modelu ciljeva Društva: strateški, izveštajni, ciljevi usklađenosti i operativni ciljevi.

Najznačajniji inherentni rizici, koji su obuhvaćeni procesom upravljanja rizicima i predmet su naših intezivnih internih kontrola su:

- Strateški
  - Promena zakonske regulative u oblasti proizvodnje i prometa sredstava za zaštitu bilja u Srbiji;
  - Izlazak na EU tržište (registracioni i komercijalni aspekt);
  - Odnosi sa kupcima na domaćem tržištu (trend uvezivanja poslovanja)
- Operativni
  - Rizici u proizvodnom procesu - tehnološka bezbednost i pouzdanost, zaštita zdravlja zaposlenih, zaštita životne sredine;
  - Rizici u primeni naših proizvoda – efikasnost proizvoda, bezbedna primena, zaštita životne sredine, zaštita zdravlja konzumenata poljoprivrednih proizvoda;
  - Naplata potraživanja od kupaca;
  - Adekvatnost kadrovske strukture i ključni zaposleni;
  - Finansijski rizici.

Kao izvor značajnog nezavisnog i objektivnog uveravanja, posebno u vezi sa pitanjima upravljanja ključnim operativnim rizicima i sa njima povezanim internim kontrolama, Odbor direktora razmatra i u sprovođenju procesa iz svoje nadležnosti koristi izveštaje, nalaze i preporuke funkcije interne revizije, a sve u cilju unapređenja ovih procesa i obezbeđenja ukupne efikasnosti Društva.

Upravljanje finansijskim rizicima

Finansijski rizici se sagledavaju na vremenskoj osnovi i prevashodno se izbegavaju umanjnjem izloženosti Društva ovim rizicima. Uspostavljena metodologija procesa upravljanjem finansijskim rizicima ima za cilj da se, u situaciji nepredvidivosti finansijskih tržišta, potencijalni negativni uticaji na finansijsko poslovanje svedu na minimum.

Društvo ne koristi posebne finansijske instrumente kako bi izbeglo uticaj finansijskih rizika na poslovanje zbog toga što takvi finansijski instrumenti nisu u široj upotrebi, niti postoji organizovano tržište tih instrumenata u Republici Srbiji.

U Registru rizika Društva su identifikovani sledeći finansijski rizici:

- Tržišni rizici
  - Devizni rizik
  - Rizik od promene kamatnih stopa
  - Rizik promene cena
- Kreditni rizik,
- Rizik likvidnosti.

Izloženost deviznom riziku se ogleda u obavezama prema dobavljačima iz inostranstva (USD, EUR), obavezama po kreditima, kao i u gotovinskim ekvivalentima i gotovini. Deo rizika koji se odnosi na uticaj promene kursa nacionalne valute se neutrališe kroz prirodni hedžing prodajnih cena gotovih proizvoda koje se prilagođavaju promenama kursa. Osim toga, koriste se i instrumenti upravljanja rizicima kao što je oročavanje slobodnih dinarskih sredstava kao dinarskih depozita sa valutnom klauzulom, što doprinosi smanjenju efekta negativnih kursnih razlika u situaciji depresijacije nacionalne valute.

Izloženost riziku od promene kamatnih stopa se analizira u poslovima zaduživanja kod banaka i plasiranja slobodnih sredstava. Izloženost ovom riziku nije značajna, jer Društvo ima visok stepen likvidnosti, tako da su prihodi i novčani tokovi u velikoj meri nezavisni od promena kamatnih stopa.

Izloženost riziku promene cena je najveća u poslovima nabavke sirovina iz uvoza i povezana je sa izloženošću deviznom riziku. Osim već pomenutog prilagođavanja prodajnih cena gotovih proizvoda, Društvo primenjuje i druge mere za umanjene uticaja ovog rizika na poslovanje, a koje se uglavnom vezuju za procese dugoročnog planiranja nabavke i ugovaranje dugoročne poslovne saradnje sa dobavljačima iz inostranstva sa povoljnijim uslovima plaćanja.

Izloženost kreditnom riziku je u najvećoj meri vezana za nenaplativost potraživanja od kupaca. Da bi se umanjio uticaj ovog rizika, Društvo je razvilo metodologiju za određivanje kreditnih limita na osnovu koje se definiše nivo izloženosti prema određenim kupcima, kao i za identifikaciju slučajeva kada je neophodno da se od kupca pribavljaju određeni instrumenti obezbeđenja plaćanja.

Izloženost riziku likvidnosti se umanjuje održavanjem odgovarajućeg nivoa novčane rezerve, kontinuiranim praćenjem planiranog i ostvarenog novčanog toka, kao i putem održavanja odgovarajućeg odnosa dospeća finansijskih sredstava i obaveza. Ovakvo praćenje obuhvata i praćenje izmirenja obaveza, usklađivanje sa ugovorenim uslovima, usklađivanje sa interno zacrtanim ciljevima, i bazira se na dnevnim projekcijama novčanih tokova na osnovu kojih se donose odluke o upotrebi eventualnog eksternog zaduživanja za šta obezbeđuje adekvatne bankarske izvore finansiranja uz održavanje nivoa neiskorišćenih kreditnih linija, tako da ne prekorači dozvoljeni kreditni limit kod banaka.

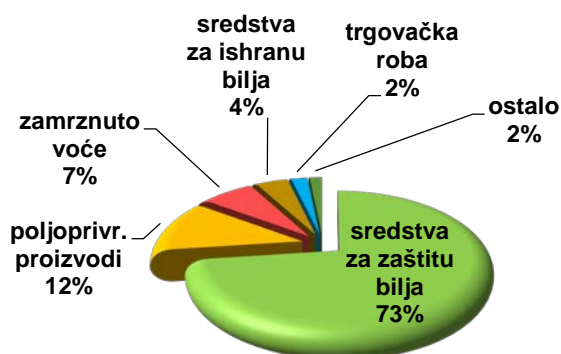
Strategija upravljanja finansijskim rizicima se bazira na umanjenju njihovog uticaja na finansijsko poslovanje Društva. Na bazi periodičnih ocena izloženosti inherentnim rizicima iz ove grupe, kao i ocena postojećih internih kontrola, Društvo procenjuje da su rezidualni finansijski rizici na prihvatljivom nivou, odnosno da je sistem internih kontrola vezan za ovu grupu rizika vrlo efektivan.

Detaljniji opis i analiza uticaja pojedinačnih rizika iz ove grupe se mogu naći u Napomenama uz finansijske izveštaje, u odeljku Finansijski instrumenti i ciljevi upravljanja rizicima.

4 POSLOVANJE U 2015. GODINI

Struktura bruto prodaje po vrsti proizvoda

Prodaja sredstava za zaštitu bilja

Struktura bruto prodaje u 2015. godini po klasama primene:

KLASA PRIMENE	tona	%	EUR	%
INSEKTICIDI	943	25%	7,700,857	23%
HERBICIDI	2,116	57%	17,549,240	52%
FUNGICIDI	640	17%	8,248,765	24%
OKVAŠIVAČI	24	0.6%	197,138	0.6%
DDD	2	0.1%	114,955	0.3%
S V E G A	3,725	100%	33,810,955	100%

Struktura bruto prodaje u 2015. godini prema robnoj marki:

TRŽIŠTE	tona	%	EUR	%
DOMAĆE	3,402	91%	32,192,790	95%
STRANO	323	9%	1,618,165	5%
S V E G A	3,725	100%	33,810,955	100%

Struktura bruto prodaje u 2015. godini po tržištima:

ROBNA MARKA	tona	%	EUR	%
SOPSTVENA	3,524	95%	30,822,022	91%
PARTNERI	201	5%	2,988,933	9%
S V E G A	3,725	100%	33,810,955	100%

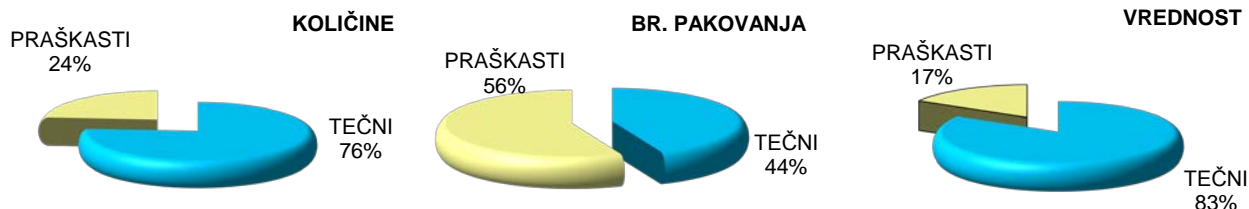

Proizvodnja sredstava za zaštitu bilja

Struktura proizvodnog programa u 2015. godini prema vrsti proizvodnje:

vrsta proizvodnje	broj preparata	%	hiljada pakovanja	%	tona	%
SOPSTVENE FORMULACIJE	61	80%	7,034	90%	3,881	94%
FORMULACIJE SA STRANIM PARTNERIMA	2	3%	48	1%	50	1%
GOTOVI PREPARATI STRANIH PARTNERA	13	17%	716	9%	191	5%
Ukupno	76	100%	7,799	100%	4,122	100%

Struktura proizvodnog programa u 2015. godini prema formi proizvoda :

Razvojne aktivnosti

Registracija proizvoda na domaćem tržištu

Razvojne aktivnosti vezane za domaće tržište podrazumevaju pronalažanje generičkih aktivnih materija koje su održive u uslovima EU regulative i imaju tržišni potencijal, pronalaženje adekvatnog izvora (proizvođača), ovladavanje formulacijama gotovih proizvoda na bazi ovih aktivnih materija u laboratorijskim uslovima i pripremu potrebne dokumentacije za registraciju u Srbiji. Tokom 2015. godine su razvijene formulacije za osam novih proizvoda, koji će u 2016. godini ući u proces registracije na domaćem tržištu.

U 2015. godini smo dobili (ili očekujemo u vrlo kratkom roku, pre početka prodajne sezone 2016.) dozvole za promet za pet novih proizvoda, naših robnih marki:

- **Herbicid:**
Dinamit (glufosinat-amonijum 150 g/l; SL),
- **Fungicidi:**
Azimut (prochloraz 400 g/l; EC),
Ceres (epoksikonazol 310+tiofanat-metil 187 g/l; SC),
Lunar (kresoksim-metil 500 g/l; SC),
- **Insekticid:**
Galition forte (hlorpirifos 75g/kg + cipermetrin 8 g/kg; GR).

Registracija proizvoda na tržištu EU

Početkom godine smo podneli zahteve za registraciju naša tri proizvoda u Centralnoj EU registracionoj zoni:

- Za dva herbicida su dosijei predati austrijskim regulatornim vlastima u martu mesecu;
- Za jedan insekticid su predana dva dosijea (posebno za korišćenje u staklenicama, posebno za korišćenje na otvorenom) slovenačkim regulatornim vlastima u aprilu.

Registracije u Centralnoj zoni očekujemo sredinom 2016. godine, ako ne bude kašnjenja administracije. Potom sledi aktivnost registracije naših proizvoda i u ostalim zemljama članicama EU koje pripadaju Centralnoj zoni, a koje smo u prijavi za registraciju naveli kao zemlje od interesa (Mađarska, Rumunija). Za proizvod koji će se koristiti u staklenicama nema ograničenja po pitanju registracione zone, tako da ćemo za njega odmah tražiti registraciju i u zemljama Južne registracione zone koje smo naveli kao zemlje od interesa (Bugarska, Grčka).

Nadamo se da ćemo za prodajnu sezonu u 2017. godini imati sve uslove da se pojavimo na navedenim tržištima EU članica sa naša tri proizvoda.

Paralelno sa aktivnostima u Centralnoj, rađeni su ogledi za potrebe registracije naša tri proizvoda i u Južnoj registracionoj EU zoni. Za dva herbicida je kompletan posao završen i u decembru 2015. smo podneli zahteve za registraciju grčkim regulatornim vlastima, a registraciju očekujemo u 2017. godini. Za treći proizvod, insekticid, dosije za upotrebu na otvorenom bi trebalo da bude kompletiran i podnet na evaluaciju na jesen 2016. godine.

Sve aktivnosti vezane za EU registracione dosijee se odvijaju u saradnji sa ovlašćenim kućama iz inostranstva. Potrebna ispitivanja su se odvijala u akreditovanim laboratorijama u Velikoj Britaniji, Francuskoj, Holandiji i Nemačkoj, a ogledi biološke efikasnosti u Grčkoj, Bugarskoj, Francuskoj i Španiji. Ukupni troškovi po ovom osnovu u 2015. godini su iznosili oko 700.000 €.

Investicione aktivnosti

Tokom 2015. godine smo započeli ranije planiranu investicionu aktivnost rekonstrukcije magacina zapaljivih proizvoda, koja je u velikoj meri i završena. U toku su završna testiranja instalirane opreme, a zatim nam predstoji pribavljanje potrebnih dozvola i saglasnosti. Druga pojedinačno najvrednija investiciona aktivnost se odnosila na opremanje Laboratorije za fizičko – hemijska ispitivanja u skladu sa zahtevima GLP standarda.

Specifikacija investicionih ulaganja u 2015. godini:

Rekonstrukcija magacina zapaljivih sirovina	551.000 €
GLP laboratorijska oprema	303.000 €
Proizvodna oprema	158.000 €
Ostala oprema	193.000 €
Infrastrukturni radovi	190.000 €
<i>Ukupno</i>	<i>1.395.000 €</i>

Investicije vezane za proizvodnu opremu su se odnosile na remont i unapređenje postojećih proizvodnih kapaciteta, kao i na nabavku nove proizvodne i laboratorijske opreme. Pod ostalom opremom se podrazumeva oprema koja nije u direktnoj funkciji proizvodnje, kao što je oprema za video nadzor, IT oprema, teretna vozila i sl.

Zaštita životne sredine

Naša kompanija ima uspostavljen i sertifikovan sistem upravljanja zaštitom životne sredine u skladu sa zahtevima standarda ISO 14001:2006. Ovaj sistem se bazira na identifikaciji aspekata životne sredine i definisanju postupaka za kontrolu nad svim mogućim uticajima na životnu sredinu u cilju smanjenja rizika na najmanju moguću meru.

Svi identifikovani značajni aspekti životne sredine su predmet redovnog monitoringa i merenja, u skladu sa zakonskim propisima. Prema definisanim planovima i programima monitoringa u saradnji sa ovlašćenim kućama se sprovode redovna merenja emisija štetnih materija u vazduh, ispitivanje ambijentalnog vazduha, kao i ispitivanja otpadnih voda.

Cilj sistemskog pristupa u ovom segmentu je obezbeđenje sprovođenja aktivnosti monitoringa i merenja na kontrolisani način radi praćenja učinka u zaštiti životne sredine, kontrole nad operacijama i održavanja usaglašenosti sa opštim i posebnim ciljevima, i to ne samo u oblasti zaštite životne sredine, već i bezbednosti i zdravlja na radu i protivpožarne zaštite.

EMAS registracija

U sklopu projekta „Sprovođenje zakona u oblasti kontrole industrijskog zagađenja, spečavanja hemijskih udesa i uspostavljanje EMAS sistema“ koji je finansiran od strane EU, a sproveden je u organizaciji Ministarstva poljoprivrede i zaštite životne sredine, naša kompanija je bila jedna od tri iz Srbije koje su odabrane da učestvuju u projektu. Osnovni cilj projekta je priprema kompanija za uvođenje i registraciju sistema upravljanja zaštitom životne sredine u skladu sa Uredbom EU EMAS III 1221/2009. U našoj zemlji ne postoji ni jedna kompanija koja ima EMAS, niti postoji institucionalni okvir za registraciju u zemlji.

Kao novo iskustvo, ali i izazov, ovo je bila prilika da unapredimo već postojeći sistem upravljanja zaštitom životne sredine. Konkretna poboljšanja su postignuta u oblasti identifikacije aspekata, posebno indirektnih aspekata, definisanja i praćenja indikatora zaštite životne sredine, praćenja EU zakonske regulative i sl.

Planiramo da verifikaciju našeg EMAS sistema, kada se za to steknu uslovi, obavi verifikator iz Austrije. Prethodno je neophodno da se u Austriji usvoji zakonska regulativa koja propisuje EMAS registraciju i u zemljama koje nisu članice EU. Preduslov za verifikaciju je takođe i dopuna našeg Zakona o zaštiti životne sredine kako bi se ozvaničila i definisala uloga našeg Ministarstva u postupku verifikacije.

Zaštita od hemijskog udesa

U skladu sa propisanim kriterijumima koji se odnose na vrstu i količinu opasnih materija sa kojima radi, naša kompanija se svrstava u grupu SEVESO operatera višeg reda, pa smo bili u obavezi da izradimo dokumenta koja se tiču uspostavljanja sistema za upravljanje zaštitom od hemijskog udesa (Izveštaj o bezbednosti i Plan zaštite od udesa). U januaru 2014. godine, kao prvi SEVESO operater u Srbiji koji je ispunio svoje zakonske obaveze po ovom osnovu, dobili smo saglasnost nadležnog Ministarstva na pomenuta dokumenta.

U cilju kontrole i smanjenja rizika od hemijskog udesa, sprovode se definisane mere prevencije, monitoring i analiza stanja, upravljanje promenama koje mogu da utiču na povećanje rizika, ali i redovna obuka zaposlenih, kroz treninge i vežbe – simulacije hemijskog udesa.

Upravljanje otpadom iz procesa proizvodnje

U procesu proizvodnje generišemo značajnu količinu neopasnog i opasnog otpada kojim upravljamo u skladu sa usvojenim Planom upravljanja otpadom. Ovim Planom se obezbeđuje pravilno postupanje sa procesnim otpadom, koje podrazumeva identifikaciju vrste otpada, način i mesto njegovog generisanja. Sa svakom vrstom otpada se postupa u skladu sa njegovim karakterom. Osnovno načelo je da se otpad razvrstava na mestu nastanka, da se neopasan otpad odvojeno sakuplja i reciklira, a da se opasan zbrinjava na adekvatan način u saradnji sa ovlašćenim operaterima.

U 2015. godini je reciklirano oko 14 t neopasnog procesnog otpada. Takođe je zbrinuto oko 55 t opasnog procesnog otpada, koji je izvezen na tretman (insineraciju), jer u Srbiji ne postoji postrojenje za te namene.

Upravljanje ambalažnim otpadom

Za sve kompanije koje se bave proizvodnjom i plasmanom sredstava za zaštitu bilja, vrlo značajan indirektni aspekt, odnosno uticaj na životnu sredinu, predstavlja način postupanja sa ispražnjenom ambalažom od sirovina za proizvodnju i sa ispražnjenom ambalažom nakon primene sredstava za zaštitu bilja.

Naša kompanija emituje značajnu količinu ambalaže na tržište Republike Srbije, uglavnom kroz otpremu gotovih proizvoda, te je prepoznala svoju ulogu u rešavanju ovog problema i osnovala kompaniju ENVIPACK d.o.o. sa ciljem da se na teritoriji cele naše zemlje uspostavi sistem za kontrolisano sakupljanje i zbrinjavanje ambalažnog otpada od sredstava za zaštitu bilja.

U 2015. godini ENVIPACK je sa terena, od krajnjih korisnika, sakupio i zbrinuo 29,4 tone ispražnjene ambalaže koju je emitovala naša kompanija. Sa lokacije naše kompanije, ENVIPACK je tokom 2015. godine zbrinuo oko 31 t ambalaže od sirovina za proizvodnju SZB.

Specifikacija direktnih troškova vezanih za zaštitu životne sredine u 2015:

Monitoring i merenja aspekata životne sredine	5.000 €
Izvoz opasnog procesnog otpada na insineraciju	36.000 €
Zbrinjavanje ambalažnog otpada sa terena i lokacije	78.000 €
Redovna naknada za upravljanje amb.otpadom	4.000 €
<i>Ukupno</i>	<i>123.000 €</i>

Poslovi sa povezanim licima

U 2015. godini Društvo nije imalo značajnijih poslova sa povezanim licima.

Poslovanje Hladnjače

Preradom zamrznutog voća, pretežno maline, se bavimo od 2007. godine, kada smo od prethodnog vlasnika kupili objekat hladnjače u selu Stupčevići, opština Arilje.

Ariljsko područje je poznato po kvalitetnoj malini sa prosečnim prinosima daleko iznad srpskog i evropskog proseka. Trenutni skladišni kapaciteti hladnjača na ovom području su oko 30.000 tona, daleko veći od proizvodnih kapaciteta (oko 15.000 tona), zbog čega je konkurentna borba za sirovinsku bazu jaka i često neloyalna. Sezona otkupa sveže maline u ovom području počinje sredinom juna i traje oko 45 dana.

Naša hladnjača ima dve komore, ukupnog skladišnog kapaciteta oko 450 tona zamrznutog voća i dva tunela za zamrzavanje svežeg voća ukupnog kapaciteta oko 20 tona / 24h. Otkupljene količine zamrzavamo i prerađujemo, najčešće u obliku maline rolend (celi, neoštećeni plodovi) i maline griz (mlevena zamrznuta malina). Prerađene proizvode skoro u celini izvozimo u zemlje zapadne Evrope.

Rod maline u Srbiji u 2015. godini je bio veći od roda 2014., po procenama stručnjaka za oko 30%. Izuzetno sušno leto je umanjilo rod, ali je zato pozitivno uticalo na kvalitet maline, tj. na procenat rolenda u ukupnim količinama zamrznute maline. Bolji kvalitet je uslovio rast otkupnih cena u odnosu na 2014. godinu, a u izvozu rast prodajnih cena griza i pad cena za rolend.

Za razliku od prethodnih nekoliko godina (2012. - 2014.), kada smo finansirali otkup i preradu maline u hladnjači van teritorije opštine Arilje i na taj način značajno uvećali prihode od prodaje zamrznutog voća, u 2015. godini nismo nastavili ovu praksu zato što smo procenili da zarada na ovom poslu neće biti zadovoljavajuća. U 2015. godini smo otkupili 392 tone maline, što je 3.5 puta manje od prošlogodišnje otkupljene količine. Do kraja kalendarske 2015. godine smo prodali (izvezli) oko 40% voća, dok će ostatak biti realizovan do početka nove otkupne sezone (juni 2016. godine).

Ako se ekonomska godina posmatra kao period od juna prethodne do maja sledeće godine, prihodi od prodaje zamrznutog voća (u €) koje je ostvarila naša hladnjača u poslednjih pet godina su prikazani u sledećoj tabeli:

	2011	2012	2013	2014	2015*
Malina	580,000	1,665,000	1,830,000	2,922,000	1,224,000
Ostalo voće	5,000	35,000	250,000	58,500	13,000
<i>Ukupno (€)</i>	<i>585,000</i>	<i>1,700,000</i>	<i>2,080,000</i>	<i>2,980,500</i>	<i>1,237,000</i>

Za 2015. godinu je prikazana projekcija prihoda, obzirom da još uvek nije završena prodaja raspoloživih količina.

Poljoprivredna proizvodnja

Poljoprivrednu proizvodnju za rod 2015. godine smo zasnovali na naših 655 ha poljoprivrednog zemljišta u Ugrinovicima i Bečmenu, kao i na dodatnih 621 ha na kojima smo ugovorili zajedničku proizvodnju sa našim partnerima (uglavnom semenska proizvodnja). Kao i prethodnih godina, naš asortiman poljoprivrednih proizvoda je obuhvatao semensku i merkantilnu pšenicu, merkantilni kukuruz i merkantilni suncokret.

Vremenski uslovi u 2015. godini su bili izuzetno nepovoljni za kukuruz, a povoljni za pšenicu. Do kraja kalendarske 2015. godine smo prodali sav rod suncokreta i kukuruza, dok nam je na stanju ostalo oko 97% raspoloživih količina merkantilne i oko 11% semenske pšenice. U donjoj tabeli su prikazani prihodi od prodaje poljoprivrednih proizvoda roda 2015. godine (sa projekcijom prihoda za neprodane količine pšenice):

	ha	prinos	prihod RSD
Merkantilna pšenica	335	5.8	34,620,000
Merkantilni suncokret	290	2.0	23,190,000
Merkantilni kukuruz	58	2.9	2,700,000
Semenska pšenica	593	7.0	178,620,000
UKUPNO	1,276		239,130,000

Poslovanje ENVIPACK d.o.o.

Društvo sa ograničenom odgovornošću ENVIPACK posluje kao operater sa integralnom dozvolom za sakupljanje i transport opasnog i neopasnog otpada. Osnovano je u februaru 2012. godine i nalazi se u našem stoprocentnom vlasništvu. Obzirom da smo generator koji emituje značajnu količinu ambalažnog otpada na godišnjem nivou (najviše putem prodatih gotovih proizvoda - sredstava za zaštitu bilja), a da se u Srbiji ni jedan operater nije bavio zbrinjavanjem ove vrste otpada, odlučili smo da osnujemo firmu koja bi ponudila sistemsko rešenje ovog problema.

U cilju uspostavljanja delotvornog sistema za sakupljanje i zbrinjavanje ambalažnog otpada od sredstava za zaštitu bilja, ENVIPACK je definisao EKO model, koji se zasniva na pravilnom postupanju sa ambalažom u svim fazama njenog korišćenja i od strane svih učesnika u lancu primene sredstava za zaštitu bilja (uvoznici, proizvođači, krajnji korisnici). Polaznu osnovu EKO modela čini zakonska regulativa, a korišćena su i iskustva i preporuke EU i zemalja u okruženju.

EKO model se bazira na postupku trostrukog ispiranja ambalaže prilikom upotrebe, u cilju maksimalnog iskorišćenja preparata. Ovim postupkom se ambalaža prevodi iz opasnog u neopasan otpad. Zbrinjavanje neopasnog otpada je daleko jednostavnije i može se organizovati u našoj zemlji, pa je time postupanje sa ovom vrstom otpada i jeftinije. Efikasnost postupka trostrukog ispiranja iskorišćene ambalaže od različitih sredstava za zaštitu bilja je potvrđena Studijom koja je urađena u saradnji sa Gradskim zavodom za javno zdravlje Beograd.

Osnovni ciljevi ENVIPACK-a su:

- uspostavljanje što većeg broja sakupljačkih mesta i njihovo opremanje kontejnerima ili posebnim kesama za sakupljanje otpadne ambalaže,
- sakupljanje maksimalne količine emitovanog ambalažnog otpada,
- povećanje procenta ispranog otpada u ukupno sakupljenom,
- podizanje nivoa ekološke svesti svih učesnika u lancu.

Uspostavljeni sistem omogućava svim proizvođačima, uvoznicima i distributerima sredstava za zaštitu bilja da ispune zakonske obaveze i izađu u susret svojim kupcima u ispunjenju zahteva za preuzimanje ambalažnog otpada. Takođe, ovaj sistem pruža krajnjim korisnicima proizvoda, tj. poljoprivrednicima, konkretno rešenje za odlaganje i zbrinjavanje ambalažnog otpada nastalog nakon pravilne upotrebe preparata.

Ostvareni rezultati u 2015. godini:

- povećan je broj sakupljačkih lokacija za otpadnu ambalažu od SZB (sa 88 u 2014. na 128 u 2015.),
- povećan je broj klijenata za otpadnu ambalažu od SZB (sa 17 u 2014. na 28 u 2015.),
- povećan broj klijenata za zbrinjavanje otpada iz drugih industrijskih grana (sa 10 u 2014. na 13 u 2015).

Ukupna količina sakupljenog i zbrinutog otpada u 2015. je iznosila oko 301 t, što je za 57% više nego u 2014. godini, kada je ukupno zbrinuto 191,6 t otpada. Struktura prikupljenog i zbrinutog otpada u 2015.:

- 69,4 t ambalažnog otpada od SZB na sakupljačkim lokacijama na terenu (povećanje od 6,6% u odnosu na 2014. godinu),
- 48,8 t ambalažnog otpada od sirovina za proizvodnju SZB - industrijski ambalažni otpad (povećanje od 96% u odnosu na 2014. godinu),
- 145 t otpada iz drugih grana industrije (gumarska, industrija boja i lakova, farmaceutska, prehrambena, itd.) što je za 68 % više nego u 2014., kada je zbrinuto 86,3 t otpada iz drugih industrijskih grana,
- 37,6 t neopasnog otpada (papir, metal, plastika).

Na osnovu postignutih rezultata, ENVIPACK je obezbedio razvoj sistema, postigao stabilnost kao operater za upravljanje otpadom i prepoznatljivost na terenu.

5 FINANSIJSKI REZULTATI U 2015. GODINI

Osnovni bilansni pokazatelji

BILANS STANJA

	(U hiljadama dinara)		
	<u>2013</u>	<u>2014</u>	<u>2015</u>
AKTIVA			
Nekretnine, postrojenja, oprema i biološka sredstva	1.814.009	1.767.565	1.878.942
Nematerijalna ulaganja	4.797	4.508	2.768
Dugoročni finansijski plasmani	17.280	16.557	261.871
<i>Stalna imovina</i>	<u>1.836.086</u>	<u>1.788.630</u>	<u>2.143.581</u>
PDV i Aktivna vremenska razgraničenja	46.335	66.305	58.500
Zalihe i dati avansi	1.451.528	1.423.256	1.558.601
Potraživanja	326.112	525.319	485.234
Kratkoročni finansijski plasmani	1.156.899	1.817.615	1.779.562
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	455.218	267.022	278.684
<i>Obrtna imovina</i>	<u>3.436.092</u>	<u>4.099.517</u>	<u>4.160.581</u>
<i>Odložena poreska sredstva</i>	22.240	24.644	25.486
Ukupna aktiva	<u>5.294.418</u>	<u>5.912.791</u>	<u>6.329.648</u>
Vanbilansna aktiva	<u>158.282</u>	<u>279.922</u>	<u>413.092</u>

Politika prodaje u 2015. godini je imala za rezultat efikasniju naplatu potraživanja u odnosu na 2014. godinu. I pored veće fakturisane realizacije u 2015., ukupna potraživanja, uključujući i ona obezvređena, su niža za 98 miliona RSD (10%) u odnosu na 2014. godinu.

Kratkoročni finansijski plasmani se odnose na oročena dinarska i devizna sredstva.

(U hiljadama dinara)

PASIVA	2013	2014	2015
Akcijski kapital	1.755.600	1.755.600	3.511.200
Ostali kapital	0	0	0
Rezerve	851.353	851.353	833.560
Revalorizacione rezerve	27.398	27.378	25.722
Nerealizovani dobiti po osnovu HOV	0	0	0
Nerealizovani gubici po osnovu HOV	3	3	3
Neraspoređena dobit	1.963.821	2.520.624	1.447.783
<i>Kapital</i>	4.598.169	5.154.952	5.818.262
Dugoročna rezervisanja	0	0	0
Dugoročne obaveze	0	0	0
Obaveze iz poslovanja	138.054	281.472	378.291
Kratkoročne finansijske obaveze	423.691	346.000	0
Obaveze po osnovu PDV, poreza na dobit	48.399	27.206	36.828
Ostale kratkoročne obaveze	86.105	103.161	96.267
Kratkoročne obaveze	696.249	757.839	511.386
<i>Dugoročna rezervisanja i obaveze</i>	696.249	757.839	511.386
Ukupna pasiva	5.294.418	5.912.791	6.329.648
Vanbilansna pasiva	158.282	279.922	413.092

Na redovnoj sednici Skupštine akcionara, održanoj 26.06.2015. godine, doneta je odluka o povećanju osnovnog kapitala Društva za iznos od 1.755.600.000 RSD (100%). Povećanje kapitala je izvršeno iz sopstvenih sredstava, pretvaranjem dela neraspoređene dobiti u osnovni kapital. Na ime povećanja kapitala je izdato 1.320.000 komada akcija koje su raspodeljene akcionarima Društva bez naknade, tako što je na svaku postojeću akciju koju je akcionar posedovao na dan dividende (26.06.2015.) dodeljena jedna akcija nove emisije.

Obaveze iz poslovanja su uvećane zbog drugačije dinamike nabavke sirovina i robe, kao i zbog nesprovedenih kompenzacija sa našim kupcima.

Ostale kratkoročne obaveze - u najvećoj meri se odnose na obaveze prema zaposlenima, za isplatu bonusa, koja je realizovana u januaru 2016. godine.

BILANS USPEHA

(U hiljadama dinara)

	<u>2013</u>	<u>2014</u>	<u>2015</u>
POSLOVNI PRIHODI			
Prihodi od prodaje	3.260.555	3.589.758	3.764.153
Ostali poslovni prihodi	39.528	75.477	69.507
<i>Ukupno poslovni prihodi</i>	<i>3.300.083</i>	<i>3.665.235</i>	<i>3.833.660</i>
POSLOVNI RASHODI			
Nabavna vrednost prodane robe	464.775	441.904	426.906
Troškovi materijala za izradu	1.403.426	1.490.486	1.721.105
Promena vrednosti zaliha	-159.399	72.104	-147.070
Zarade zaposlenih/ostali lični rashodi	364.202	364.614	392.627
Amortizacija	82.312	78.210	73.949
Ostali poslovni rashodi	345.334	411.867	485.846
<i>Ukupno poslovni rashodi</i>	<i>2.500.650</i>	<i>2.859.185</i>	<i>2.953.363</i>
POSLOVNI DOBITAK			
	799.433	806.050	880.297
Finansijski, neposlovni i ostali prihodi	534.879	581.191	586.725
Finansijski, neposlovni i ostali rashodi	491.715	545.885	506.709
Dobitak pre oporezivanja	842.597	841.356	960.313
Porez na dobitak	83.166	83.933	96.363
DOBITAK, neto			
	759.431	757.423	863.950

STRUKTURA REZULTATA	000 RSD			
	2013	2014	2015	15 / 14
Bruto poslovna dobit	1.596.329	1.667.855	1.839.062	110%
Margina bruto poslovne dobiti	48%	46%	48%	
Poslovni dobitak	799.433	806.050	880.297	109%
Margina poslovne dobiti	24%	22%	23%	
EBITDA	881.745	884.260	954.246	108%
EBITDA margina	27%	24%	25%	
Bruto dobit pre poreza	842.597	841.356	960.313	114%
Neto dobit	759.431	757.423	863.950	114%

Prihod od prodaje najprofitabilnijeg segmenta našeg portfolija, sredstava za zaštitu bilja, je rastao 5,8% u odnosu na prošlu godinu. Rast je uglavnom ostvaren na proizvodima koji su naša sopstvena robna marka, što je uslovalo značajan rast bruto profita, ali i profitabilnosti.

Obzirom na izraženo jačanje kursa \$ prema RSD u 2015. godini i na činjenicu da je značajan deo sirovina za proizvodnju sredstava za zaštitu bilja vezan za ovu valutu, očekivan je bio pad profitabilnosti, tj. veći rast materijalnih troškova. Do toga nije došlo iz dva osnovna razloga – jedan je pad nabavnih cena u \$, a drugi se odnosi na dinamiku uvoza sirovina za proizvodnju i način obračuna knjigovodstvenih troškova. Naime, veliki deo sirovina koje su upotrebljene za proizvodnju proizvoda prodatih u sezoni 2015. godine je nabavljen u poslednjem kvartalu 2014., kada je kurs RSD prema \$ bio daleko povoljniji.

Očekujemo da će se efekat deviznih kurseva iz 2015. negativno odraziti na profitabilnost u 2016. godini, jer nismo u mogućnosti da povećamo prodajne cene u tolikoj meri da neutrališemo ovaj uticaj.

Struktura prihoda i rashoda

STRUKTURA PRIHODA	000 RSD						
	2013	%	2014	%	2015	%	15/14
POSLOVNI PRIHODI PERIODA	3.300.083	86%	3.665.235	87%	3.833.660	87%	105%
Prihodi od prodaje	3.260.555		3.589.758		3.764.153		105%
<i>sredstva za zaštitu bilja</i>	<i>2.397.055</i>		<i>2.632.225</i>		<i>2.770.429</i>		105%
<i>zamrznuti proizvodi</i>	<i>283.377</i>		<i>313.237</i>		<i>266.384</i>		85%
<i>poljoprivredni proizvodi</i>	<i>61.843</i>		<i>171.402</i>		<i>245.969</i>		144%
<i>roba</i>	<i>518.280</i>		<i>472.894</i>		<i>481.371</i>		102%
Drugi poslovni prihodi	39.528		75.477		69.507		92%
FINANSIJSKI PRIHODI	121.555	3%	230.978	5%	108.658	2%	47%
Prihodi od kamata	55.304		58.227		59.145		102%
Pozitivne kursne razlike i val.klauzula	64.368		171.108		49.362		29%
Ostali finansijski prihodi	1.883		1.643		151		9%
PRIHODI OD USKL.VRED. IMOVINE	0	0%	0	0%	0	0%	
NEPOSLOVNI I OSTALI PRIHODI	413.324	11%	350.213	8%	478.067	11%	137%
Dobici od prodaje osn.sredstava i viškovi	997		2.627		11.310		431%
Naplaćena otpisana potraživanja	398.882		339.475		458.534		135%
Ostali nepomenuti prihodi	13.445		8.111		8.223		101%
UKUPNI PRIHODI	3.834.962	100%	4.246.426	100%	4.420.385	100%	104%

Prihodi od prodaje zamrznutih proizvoda su bili očekivano niži od prošle godine, jer je izostala aktivnost finansiranja otkupa malina sa drugim hladnjačama.

Prihodi od prodaje poljoprivrednih proizvoda su rasli zahvaljujući većem rodu semenske pšenice.

U grupi drugih poslovnih prihoda su dominantni prihodi od vršenja usluga proizvodnje i prepakivanja sredstava za zaštitu i ishranu bilja (40 miliona RSD).

Za razliku od 2014. godine, kada je naglo slabljenje RSD prema € i \$ prouzrokovalo visoke vrednosti prihoda po osnovu kursnih razlika i efekata valutne klauzule, u 2015. godini je situacija sa kretanjem deviznih kurseva bila stabilnija. Iz tog razloga su finansijski prihodi značajno niži od prošlogodišnjih.

Tokom 2015. godine su naplaćena otpisana potraživanja od kupaca u značajno većem obimu u odnosu na 2014. Prvi razlog leži u činjenici da je na kraju 2014. mnogo veći iznos potraživanja obezvređen nego na kraju 2013. godine, pa je prirodno da je veći i iznos naplate tih potraživanja. Drugi razlog leži u činjenici da su sprovedene neke od zaostalih kompenzacija iz ranijih godina.

STRUKTURA RASHODA	000 RSD						
	2013	%	2014	%	2015	%	15/14
POSLOVNI RASHODI	2.500.650	84%	2.859.185	84%	2.953.363	85%	103%
Materijal za izradu	1.403.426		1.490.486		1.721.105		115%
Nabavna vrednost prodane robe	464.775		441.904		426.906		97%
Prihodi od aktiviranja učinaka i robe	5.048		7.115		6.343		89%
Promena vrednosti zaliha učinaka	-159.399		72.104		-147.070		
Ostali materijal	19.425		20.107		28.925		144%
Gorivo i energija	37.520		33.127		31.792		96%
Zarade, naknade	364.202		364.614		392.627		108%
Proizvodne usluge	234.610		296.631		351.103		118%
Amortizacija	82.312		78.210		73.949		95%
Nematerijalni troškovi	58.827		69.117		80.369		116%
FINANSIJSKI RASHODI	34.432	1%	37.397	1%	47.178	1%	126%
Kamate	5.782		11.656		9.143		78%
Negativne kursne razlike i VK	28.650		25.741		38.035		148%
RASHODI OD USKLAĐIVANJA VR	453.682	15%	495.203	15%	438.303	13%	89%
Obezvređenje dugoročnih fin plasmana	18.618		0		964		
Obezvređenje potraživanja	435.064		495.203		437.339		88%
NEPOSLOVNI RASHODI	3.601	0%	13.285	0%	21.228	1%	160%
Gubici po osnovu prodaje i manjkovi	576		5.300		11.243		212%
Ostali nepomenuti rashodi	3.025		7.985		9.985		125%
UKUPNI RASHODI	2.992.365	100%	3.405.070	100%	3.460.072	100%	102%

Dominantan uticaj na rast poslovnih rashoda imaju rast troškova materijala za izradu i rast troškova proizvodnih usluga.

Troškovi materijala su rasli u segmentu proizvodnje sredstava za zaštitu bilja i to najviše zbog povećanog obima proizvodnje, a manjim delom zbog porasta ulaznih cena sirovina. I pored značajnog pada kursa RSD u odnosu na € i \$, prosečne ulazne dinarske cene nisu u tolikoj meri rasle, jer smo u proseku postizali niže nabavne devizne cene.

Proizvodne usluge su imale značajan rast u 2015. godini, u najvećoj meri zahvaljujući rastu troškova usluga na poljoprivrednoj proizvodnji. Neočekivano veliki prinos na uslužnoj proizvodnji semenske pšenice je uslovio i rast troškova usluga proizvodnje, koje se ugovaraju po jedinici ostvarenog prinosa. Osim ovih, značajan rast su imali i troškovi registracije sredstava za zaštitu bilja (najviše zbog EU registracija), kao i troškovi marketinga.

U prilog tvrdnji da smo u 2015. godini imali bolju naplatu potraživanja od kupaca govori i visina obezvređenih potraživanja. Za razliku od 2014. godine, kada smo otpisali 13,8%, u 2015. smo otpisali 11,6% ostvarenih prihoda od prodaje (58 miliona RSD manje).

Racio analiza

R.b.	NAZIV POKAZATELJA	IZRAČUNAVANJE	2013	2014	2015
1	Prinos na kapital (ROE)	$\frac{\text{Neto dobit}}{\text{Kapital}}$	16,5%	14,7%	14,8%
2	Prinos na imovinu (ROI)	$\frac{\text{Neto dobit}}{\text{Ukupna aktiva}}$	14,3%	12,8%	13,6%
3	Učešće sopstvenog kapitala u ukupnom kapitalu	$\frac{\text{Kapital+dugor. rezervisanja}}{\text{Ukupna pasiva}}$	86,8%	87,2%	91,9%
4	Učešće pozajmljenog kapitala u ukupnom kapitalu	$\frac{\text{Ukupne obaveze}}{\text{Ukupna pasiva}}$	13,2%	12,8%	8,1%
5	Učešće trajnog i dugoročnog kapitala u ukupnom kapitalu	$\frac{\text{Kapital+dug.rezerv.+dug.obav.}}{\text{Ukupna pasiva}}$	86,8%	87,2%	91,9%
6	Tekući racio	$\frac{\text{Obrtna imovina}}{\text{Kratkoročne obaveze}}$	4,94	5,41	8,14
7	Racio likvidnosti prvog stepena	$\frac{\text{Gotovina}}{\text{Kratkoročne obaveze}}$	0,65	0,35	0,54
8	Racio likvidnosti drugog stepena	$\frac{\text{Obrtna imovina - zalihe}}{\text{Kratkoročne obaveze}}$	2,85	3,53	5,09
9	Neto obrtna sredstva (hilj.RSD)	Obrtna imovina - Kratkoročne obaveze	2.739.843	3.341.678	3.649.195
10	Obrt neto obrtnih sredstava	$\frac{\text{Poslovni prihodi}}{\text{Neto obrtna sredstva}}$	1,20	1,10	1,05
11	Racio obrta potraživanja (RT)	$\frac{\text{Godišnji neto prihod od prodaje}}{\text{Potraživanja}}$	8,67	8,43	7,45
12	Obrt potraživanja u danima (RTD)	$\frac{\text{Broj dana u godini}}{\text{Obrt potraživanja}}$	42	43	49
13	Racio obrta zaliha gotovih proizvoda (IT)	$\frac{\text{Trošak prodatih proizvoda}}{\text{Zalihe}}$	1,52	1,81	1,86
14	Racio obrta zaliha gotovih proizvoda u danima (ITD)	$\frac{\text{Broj dana u godini}}{\text{Obrt zaliha}}$	242	202	197
15	Racio obrta zaliha robe (IT)	$\frac{\text{Trošak prodatih proizvoda}}{\text{Zalihe}}$	4,68	5,94	5,19
16	Racio obrta zaliha robe u danima (ITD)	$\frac{\text{Broj dana u godini}}{\text{Obrt zaliha}}$	78	62	71

6 AKCIJE GALENIKE - FITOFARMACIJE A.D.

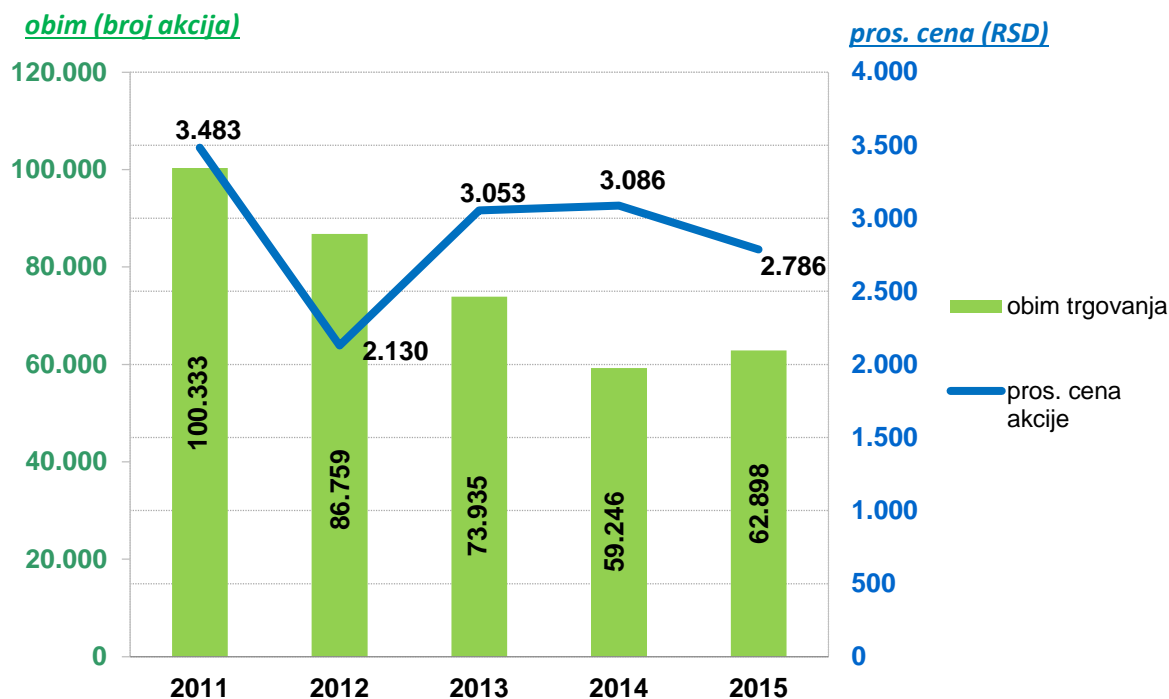
Osnovni kapital GALENIKE - FITOFARMACIJE a.d. je podeljen na 2.640.000 komada običnih akcija (BELEX: FITO) pojedinačne nominalne vrednosti 1.330,00 dinara.

Akcijama FITO se trguje na Beogradskoj berzi od 2001. godine, najpre metodom preovlađujuće cene, a od 2005. godine kontinuiranim metodom.

Na osnovu odluke Skupštine akcionara od 28.10.2011. godine, u novembru 2011. godine je izvršeno usitnjavanje akcija (tzv. „split”), tako što je svaka od dotadašnjih 440.000 akcija nominalne vrednosti 2.660 dinara, zamenjena dvema novim akcijama, nominalne vrednosti 1.330 dinara. Zbog toga su promenjene vrednosti svih istorijskih statističkih podataka i pokazatelja koji su u direktnoj vezi sa brojem akcija, a koji se odnose na godine pre 2011.

Statistika trgovanja akcijama u poslednjih pet godina

	cena po akciji (DIN)			obim trgovanja		stanje na 31.12.		tržišna kapitalizacija na 31.12. (EUR)
	max	min	pros	akcije	DIN	br. akcija	cena (DIN)	
2011	4,150	1,500	3,483	100,333	349,480,960	1,320,000	1,820	22,958,518
2012	2,820	1,820	2,130	86,759	184,774,906	1,320,000	2,500	29,018,642
2013	3,300	2,350	3,053	73,935	225,750,925	1,320,000	2,961	34,093,235
2014	3,750	2,550	3,086	59,246	182,839,914	1,320,000	3,321	36,241,581
2015	4,990	1,950	2,786	62,898	175,230,139	2,640,000	2,375	51,551,435

Pokazatelji

NAZIV POKAZATELJA	OPIS	31.12.2013.	31.12.2014.	31.12.2015.
EPS Earnings per share	Prihod po akciji (u dinarima)	575,33	573,81	327,25
PE Price-earings ratio	Tržišna cena akcije / zarada po akciji	5,15	5,79	7,26
PB Price-bookvalue	Tržišna cena akcije / KKV	0,85	0,85	1,08
ROE Return on equity	Prinos na kapital	16,52	14,69	14,85
KKV Obračunska vrednost akcije	u dinarima	3.483,46	3.905,27	2.203,89
Tržišna kapitalizacija	u hilj. dinara	3.908.520	4.383.720	6.270.000

Isplaćene dividende u poslednjih deset godina

datum sednice Skupštine	za godinu	DIN / akciji	ukupno		nova emisija
			DIN	EUR	
23.06.2006.	2005	67,5	53.592.985	619.644	
22.06.2007.	2006	67,5	53.621.595	658.587	0,10
20.06.2008.	2007	67,5	59.400.000	741.911	
23.06.2009.	2008	72,5	63.800.000	684.874	
18.06.2010.	2009	114	100.320.000	967.176	
17.06.2011.	2010	140	123.200.000	1.218.201	
28.10.2011.					0,50
25.06.2012.	2011	145	191.400.000	1.678.843	
28.06.2013.	2012	160	211.200.000	1.849.849	
26.06.2014.	2013	152	200.640.000	1.736.011	
26.06.2015.	2014	152	200.640.000	1.666.657	1,00

Vrednost dividende u dinarima je data u bruto iznosu.

Kolona „nova emisija” se odnosi na povećanje kapitala iz sopstvenih sredstava, pretvaranjem dela neraspoređene dobiti u osnovni kapital i izdavanjem nove emisije akcija bez javne ponude, radi podele postojećim akcionarima. Izražena je kao broj novih akcija po jednoj postojećoj.

7 POSLOVNI PLAN ZA 2016. GODINU

Naša dugogodišnja poslovna politika, čije su osnovne karakteristike doslednost, sistematičnost i ozbiljan poslovni pristup, je dovela do toga da smo danas jedna od retko uspešnih proizvodnih kompanija u Srbiji, koja je po svojoj poslovnoj filozofiji i strategiji među vodećim domaćim kompanijama. Takav način poslovanja nameravamo da nastavimo i u narednim godinama. Naša poslovna politika će se zasnivati na punoj odgovornosti prema korisnicima naših proizvoda, partnerima, zaposlenima, akcionarima, državnim organima i svim drugim zainteresovanim stranama.

U skladu sa strategijskim opredeljenjem, naše operativno poslovanje se odvija u tri glavna pravca:

- "Evropski pravac" – obezbeđenje preduslova za naše pojavljivanje na EU tržištu sredstava za zaštitu bilja.
- "Domaći pravac" – dalje poboljšanje poslovne efikasnosti u primarnoj oblasti poslovanja.
- Dalji razvoj sporednih delatnosti, kao potpora poslovnim aktivnostima u „domaćem pravcu“.

U 2016. godini očekujemo dobijanje registracija u Centralnoj EU registracionoj zoni za naša tri proizvoda, dve od austrijskih i jednu od slovenačkih vlasti. Za ova tri proizvoda je paralelno rađena registraciona dokumentacija potrebna za Južnu EU registracionu zonu, pri čemu su dva dosijea predata grčkim vlastima krajem 2015. godine, a za treći proizvod se planira predaja na jesen 2016. godine. Prve registracije u Južnoj EU registracionoj zoni očekujemo u 2017. godini.

Tokom 2016. godine planiramo da započnemo izradu registracionih dokumenata po EU kriterijumima bar za još jedan novi proizvod.

Za nastupajuću godinu planiramo i aktivnosti na pronalaženju adekvatnih poslovnih partnera u EU članicama od interesa.

Značajna planirana aktivnost u okviru "evropskog pravca" za 2016. godinu je i sertifikacija naše Laboratorije za fizičko - hemijska ispitivanja u skladu sa GLP standardom, za ispitivanje tehničkih materija. Sertifikacija je planirana za april 2016. godine, a obaviće je Akreditaciono telo Slovačke republike (SNAS).

Za sezonu 2016. godine je planirano povećanje prodaje sredstava za zaštitu bilja na domaćem tržištu od 7,5%, prvenstveno u grupi sopstvenih robnih marki. Obzirom na opštu situaciju u srpskom agraru, ovaj plan je ambiciozan i njegovo ostvarenje će biti izazov za nas. Takođe, veliki izazov će biti i održanje profitabilnosti našeg portfolija, obzirom na konkurenciju na tržištu, kretanja deviznih kurseva i rastuće troškove logistike.

Organizacija poljoprivredne proizvodnje je aktivnost koja se prirodno nameće kao rešenje da se ostvari dodatno povezivanje sa poslovnim aktivnostima naših kupaca koji su neposredno povezani sa poljoprivrednom proizvodnjom (velika poljoprivredna imanja, organizatori poljoprivredne proizvodnje). Osim zasnivanja ratarske proizvodnje na naših 655 ha, redovna planska aktivnost je i ugovaranje zajedničke proizvodnje semenske pšenice sa našim poslovnim partnerima koji imaju sopstveno poljoprivredno zemljište.

U cilju daljeg jačanja osnovnog segmenta poslovanja, planiran je i dalji razvoj trgovačkih aktivnosti, kroz zastupstva i/ili distribuciju repromaterijala za poljoprivrednu proizvodnju, prvenstveno sredstava za ishranu bilja i semenske robe.

Plan poslovnog rezultata

Naša poslovna godina traje od septembra prethodne do avgusta sledeće godine. Zbog toga su planovi za kalendarsku godinu uvek imali element nesigurnosti u planiranju za period septembar – decembar sledeće godine, jer on direktno zavisi od realizacije prodaje u sezoni. U ovom planu je period septembar - decembar 2016. planiran pod pretpostavkom da je ostvaren plan prodaje za sezonu 2016. godine, tj. da u septembru 2016. nema značajnih zaliha gotovih proizvoda koje bi se prenele u sezonu 2017., već se sve mora proizvesti.

Velika je verovatnoća da će plan proizvodnje za period septembar – decembar 2016. godine, a samim tim i plan odgovarajućih troškova, pretrpeti značajne izmene prilikom njegovog konačnog definisanja, u julu 2016. godine.

Pozicija	2014	2015	plan 2016	16/15
I. POSLOVNI PRIHODI	3,665,235	3,833,660	3,952,918	103%
1. Prihodi od prodaje robe	499,833	493,834	605,598	123%
2. Prihodi od prodaje gotovih proizvoda	3,089,925	3,270,319	3,323,365	102%
3. Prihodi od vršenja usluga	49,427	40,641	0	0%
4. Ostali poslovni prihodi (dotacije...)	26,050	28,866	23,955	83%
II. RASHODI DIR MATERIJALA, ROBE I PVZ	1,997,379	1,994,598	2,145,777	108%
1. Nabavna vrednost prodane robe	441,904	426,906	534,938	125%
2. Troškovi materijala za izradu	1,490,487	1,721,105	1,510,389	88%
3. Prihodi od aktiviranja učinaka i robe	7,115	6,343	4,138	65%
4. Promena vrednosti zaliha	72,104	-147,070	104,588	
III. BRUTO POSLOVNI REZULTAT (I-II)	1,667,856	1,839,062	1,807,141	98%
IV. DRUGI POSLOVNI RASHODI	861,806	958,765	976,258	102%
1. Troškovi ostalog materijala	20,106	28,925	24,824	86%
2. Troškovi goriva i energije	33,127	31,792	34,169	107%
3. Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	364,615	392,627	425,538	108%
4. Troškovi proizvodnih usluga	296,631	351,103	322,114	92%
5. Troškovi amortizacije	78,210	73,949	75,683	102%
6. Nematerijalni troškovi	69,117	80,369	93,930	117%
V. POSLOVNI REZULTAT (III-IV)	806,050	880,297	830,884	94%

Planirano povećanje prihoda od prodaje u 2016. je za 3%, a struktura je sledeća:

- *Gotovi proizvodi na domaćem tržištu, 2,75 milijardi dinara.* Rast prihoda od 7.5% (194,5 miliona RSD) je uglavnom planiran na proizvodima sopstvene robne marke.
- *Gotovi proizvodi na inostranom tržištu, u vrednosti od 1,3 miliona €.*
- *Prihodi od prodaje poljoprivrednih proizvoda, u visini od 250 miliona dinara.* U ovu grupu se ubrajaju poljoprivredni proizvodi sa naše zemlje, kao i proizvodi koji su rezultat zajedničke proizvodnje sa našim partnerima (merkantilna i semenska roba). Ovaj prihod je planiran na osnovu vrednosti neprodane robe roda 2015. godine na dan 31.12.2015. i pretpostavke da će svi poljoprivredni proizvodi roda 2016. biti prodati do kraja kalendarske godine.
- *Prihodi od prodaje hladnjače, u visini od 1 milion €.* Ovi prihodi imaju najveći negativan efekat na ukupnu vrednost planiranih prihoda, jer je planirana vrednost za 1 milion € (46%) niža od prihoda ostvarenog u 2015. godini.
- *Prihodi od prodaje robe, u visini od 606 miliona RSD.* U ovoj grupi proizvoda se nalazi trgovačka roba koju plasiramo na tržište kao zastupnici ili distributeri (sredstva za ishranu bilja i semenska roba), kao i različite vrste trgovačkih roba koje nabavljamo u kompenzacionim poslovima, radi naplate svojih potraživanja.

Troškovi materijala za izradu, kao i nabavna vrednost prodane robe, su planirani na osnovu poznatih vrednosti ili procene nabavnih cena sirovina i robe, kao i na osnovu procene kretanja kursa RSD u odnosu na € i \$ u 2016. godini.

Promena vrednosti zaliha je procenjena na osnovu strukture planirane prodaje i proizvodnje u 2016. godini i sigurno će biti podložna izmenama, naročito u poslednjem kvartalu, kada se bude definisao konačan plan proizvodnje za ovaj period.

Ostali poslovni rashodi su planirani srazmerno obimu proizvodnje i prodaje, kao i očekivanoj inflaciji za 2016. godinu. Najznačajnije stavke u ovoj grupi troškova su zarade zaposlenih (340 miliona RSD); proizvodne usluge vezane za poljoprivrednu proizvodnju (105 miliona RSD); usluge istraživanja i registracije proizvoda (86 miliona RSD) i usluge marketinga (49 miliona RSD).

Analize mogućih scenarija

Rizici koji mogu negativno da utiču na finansijski plan za 2016. godinu su uglavnom oni iz grupe operativnih rizika (neostvarenje plana prodaje, neadekvatno formiranje prodajnih cena, valutni rizik, nenaplativost potraživanja).

Najznačajniji uticaj na naše poslovanje svakako imaju rizici neostvarenja plana prodaje sredstava za zaštitu bilja na domaćem tržištu, kao i snižavanje prodajnih cena za ovu grupu proizvoda usled pritiska konkurencije. U tekstu ispod je prikazan ilustrativan uticaj ova dva rizika.

Varijanta I

U ovoj varijanti je razmatrana situacija ostvarenja plana domaće prodaje sredstava za zaštitu bilja u vrednosnom i količinskom obimu od 90%.

Varijanta II

Ovo je najpesimističnija varijanta – smatramo da se ostvario scenario iz Varijante I i da su prosečne ostvarene neto cene niže za 5% od planiranih.

Pozicija	plan 2016	varijanta I	var I / plan	varijanta II	var II / plan
I. POSLOVNI PRIHODI	3,952,918	3,675,966	93%	3,551,338	90%
1. Prihodi od prodaje robe	605,598	605,598	100%	605,598	100%
2. Prihodi od prodaje gotovih proizvoda	3,323,365	3,046,413	92%	2,921,785	88%
3. Prihodi od vršenja usluga	0	0		0	
4. Ostali poslovni prihodi (aktiviranja, dotacije...)	23,955	23,955	100%	23,955	100%
II. RASHODI DIR MATERIJALA, ROBE i PVZ	2,145,777	1,989,681	93%	1,989,681	93%
1. Nabavna vrednost prodane robe	534,938	534,938	100%	534,938	100%
2. Troškovi materijala za izradu	1,510,389	1,510,389	100%	1,510,389	100%
3. Prihodi od aktiviranja učinaka i robe	4,138	4,138	100%	4,138	100%
4. Promena vrednosti zaliha	104,588	-51,508		-51,508	
III. BRUTO POSLOVNI REZULTAT (I-II)	1,807,141	1,686,285	93%	1,561,657	86%
IV. DRUGI POSLOVNI RASHODI	976,258	976,258	100%	976,258	100%
1. Troškovi ostalog materijala	24,824	24,824	100%	24,824	100%
2. Troškovi goriva i energije	34,169	34,169	100%	34,169	100%
3. Troškovi zarada, naknada zarada i ostali	425,538	425,538	100%	425,538	100%
4. Troškovi proizvodnih usluga	322,114	322,114	100%	322,114	100%
5. Troškovi amortizacije	75,683	75,683	100%	75,683	100%
6. Nematerijalni troškovi	93,930	93,930	100%	93,930	100%
V. POSLOVNI REZULTAT (III-IV)	830,884	710,027	85%	585,399	70%

Navedene varijante poslovnog rezultata treba shvatiti kao grubu ilustraciju uticaja faktora rizika na rezultat poslovanja kompanije. Izvesno je da ćemo, u slučaju ostvarenja nekih od identifikovanih rizika, menjati svoju poslovnu politiku u skladu sa prilikama na tržištu i na taj način nastojati da minimiziramo loše uticaje po svoje poslovanje.

8 TEKUĆE POSLOVANJE U 2016. GODINI

Do trenutka sastavljanja ovog Izveštaja, naše poslovanje se odvijalo u granicama planiranih aktivnosti.